

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto IX.

Ljubljana, 23. septembra 1937

Štev. 38.

Če Bog ne bi grehov odpuščal, bi njegov raj ostal prazen.

Arabski pregovor

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Tel. št. 33-32 Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/1 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. — ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 din znak. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostopna politna vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 55 mm) din 7.— Med oglasi stane vsaka politna vrstica din 4.50. Notice: vsaka beseda din 2.—. Mali oglasi: vsaka beseda din 0.50. Oglasi davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Danes:

„RECEPTI
ZA ŽENITEV“

(Gl. str. 3)

Enoličnost in dolgčas

Nekdo je široko zazehal in dejal: »Od samega dolgega me bo konec. Zbolel bom! Roke in noge so mi kakor omagale, nimam ne volje ne veselja več za svoje delo, ki je za smrt enolično, vedno isti gibi, ista drža telesa, iste misli, iste besede. K temu pa še visi venomer ta pusta, čemerna sivina nad menoj. Ni toplote, ni sonca! Dan za dnem čakam, da se zgodi nekaj posebnega, nepričakovanega, da bi raztrgalo to morečo puščobo, ki traja že tako dolgo v meni in okoli mene.

In ko grem zjutraj v službo, moram korakati vedno isto pot! Mimo rjavkastostivega, preperlega plota, napol razdrtega, da se vidi skozenj v tuj zapuščen vrt. Orumenelo, od prsti in blata umazano listje leži po tleh, gredice so zanemarjene in zarasle s plevelom in — kaj bi pravil, posebljen dolgčas!

V službi spet isto. V pisarni vedno enaki zagrenjeni in dolgočasni obrazi, ista velika, mrzla soba brez slik, samo sive, mračne stene strme vame. Le smpatja kdo zahrka, zakaj ali se pa zasliši od zunaj zategli glas avtomobilske trobe, drugače pa vse tiho. Po sipah drse deževne kaplje vedno v istem ritmu. Ko bi vsaj v to tišino nekdo zavpil, da bi vsi prestrašeni dvignili glave, ko bi hotela udariti strela med nas, pa nič in nič! —

Kako pomagati obupanemu revežu? Neki hudomušnež mu je na vse to tarnanje lakonsko odvrnil: »Premalo delaš in preveč ješ!»

Nekoč sem videla zanimivo simbolno sliko. »Navada« — lahko bi ji rekli tudi enoličnost ali dolgčas — stoji mogočno na visokem podstavku. Nešteto vajeti drži v rokah in v te vajeti so vpreženi ljudje, sključena, izmučena bitja, mladi, stari, lepi, grdi. Ni jim treba drugega dela, kakor venomer hoditi v krogu, večno isto pot, isto pot. Na vseh obrazih je zapisan znak o neizbežnosti usode. In Navada se zadovoljno smehlja, kajti nikomur ne pride na misel, da bi pretrgal njene vezi, da bi razširil roke, se krepko zganil, svobodno zadihal in ubral svojo lastno pot, pot sočnega in življenjskega razmaha.

Tako je tudi z našo enoličnostjo. Kakor omrtveli čakamo, da se nas kdo usmili in nam pokaže novo pot. Enoličnost rodi dolgčas, dolgčas je vzrok obupa, zablode, je brezdelje, je pot k zločinu.

V srednjem veku so postavili nekoga hudodelca pod pripravo, iz katere mu je neprestano kapljala voda na glavo. Hudodelec je sprva poslušal to enolično kapljanje vode in prav zabaven mu je bil občutek, ko je kanila voda vedno na isto mesto na temenu in potem zdrknila po vratu. Mislil si je, da taka kazen vendar ni prehuda. Toda minile so ure, minili so dnevi in nič drugega ni občutil in stisnil kakor to enakomerno, počasno kapljanje vode vedno v istem ritmu: tok, tok, tok. Voda je s časom izjedla tož, začela lobanjsko kost in hudodelec je v neizrekljivih mukah zblaznel.

Tako more tudi nas enoličnost duševno in telesno ubiti. Preletemi smo, puščamo našo voljo spati in ne zdi se nam vredno, da bi prekinili večno isto, zdolgočasni način življenja, da bi ga vsaj nekoliko spremenili in se razgledali po novih metodah, ki bi prinesle več zanimivosti, več veselja.

Ni vsak dan drugemu enak. Če vreme je vsak dan malo drugače in vsak dan se v naši okolici nekaj novega dogaja, samo oči je treba odpreti in treba je znati primerno doživljati. So ljudje, ki jim ni nikoli dolgčas, ker si znajo svojo pot, malo spremenjati, dobivajo pri tem nove misli in nove ideje, ki jih potem spet skušajo uresničiti; v tej svoji telesni in duševni razgibanosti jim niti ne pride na misel, da bi se kdaj utegnili dolgočasiti.

Milton pravi: »Duh je samemu sebi dom, lahko si v sebi napravimo iz nebes pekel, lahko pa tudi iz pekla nebesa.«

Komur je pri delu dolgčas, ni z zanimanjem pri njem, mora si tedaj nekoliko spremeniti njegov način, se vživeti v svoje opravke in jih vzljubiti.

Komur je pa v prostem času dolgčas, naj vzame v roke slovnico in naj se uči tujih jezikov, ki mu bodo pomagali do novih možnosti, do novega zasluga. Vem za človeka, ki se je iz samega dolgočasnja naučil slikanja.

Mnogo je poti, poizkusite jih!

Gorenjka.

Razgled po svetu

Angleži na razpotju?

Ker se zavedajo, da vsem trem možnim nasprotnikom (Japonski, Italiji in Nemčiji) hkratu niso kos, se baje mislijo pobotati z Nemčijo

V Ljubljani, 21. septembra

Kadar koli nanese v družbi pogovor na sedanje zunanje politične razmere, vselej se v tej ali oni zvezi sliši ime Anglije. Izbršimo Veliko Britanijo z zemljevida, in svet se bo podrli, kakor bi se podrila stavba, če bi ji izpodmaknili temelje — takšnih misli je vsaj večina ljudi, ki v gostilnah in kavarnah debatira o današnjem mednarodnem položaju.

Tako hudo seveda ne bi bilo, toda zrno resnice tiči vendarle v takšnem modrovanju. Anglija je glavni stebel današnjega ravnotežja na svetu — če to, kar se zadnja leta dogaja, sploh še smemo

no« nalogo ureditve palestinskega problema, na njegovo mesto bi pa poklical sira Samuela Hoara. Po njegovem bi ta sprememba prinesla več »enotnosti in premočrnosti« v vodstvo britanske zunanje politike. Znotraj londonske vlade — trde omenjeni poznavalci angleških razmer — vladajo namreč zastran zunanje politike prav resna nesoglasja. Gg. Eden, lord Halifax, Duff Cooper, sir Robert Vansittart i. dr. se zavzemajo za to, da bi se sedanja »šibka liberalno-demokratska« zunanja politika nadaljevala, medtem ko si Chamberlain, notranji minister Hoare in vojni minister Inskip žele »trdnjše in realnejše« politike. Posebno predsednik vlade sam;

zata« interese britanskega imperija. Sporazum z njima sicer ni nemogoč, toda nasprotja so prevelika, da bi se dala izravnavati v kratkih mesecih; morda bi bilo treba v ta namen več let, nemara celo desetletij. Drugačna je slika z Nemčijo. Med Anglijo in Nemci danes ni več resnih nasprotij; Nemčija nikjer ne ogroža temeljev britanskega imperija.

Ta preprosti in neizpodbitni premislek (spoznanje, da Velika Britanija vsem trem državam hkratu ne bi bila kos, in želja, da vsaj eno od njih priklene nase), pravijo, je Chamberlainu vsilil sklep, da se brez odloga in po vsaki ceni sporazume z Nemčijo.

Če imamo pred očmi gornja izvajanja, se nam britanska politika zadnjih tednov res zazdi nekam razumljivejša. Le tako si na primer lahko razlagamo izredno zmerni angleški nastop na Kitajskem pa tudi v Sredozemlju. Kajti ne samo da angleška oborožba niti na morju še ni tako dozorala, da bi se lahko pomerila z Japonci; tudi strah pred možnimi konflikti z Italijo in Nemčijo prav v trenutku, ko bi se Anglija zapletla v obračunavanje z Japonci, jo odvrta od sleherne energičnosti na Daljnem Vzhodu in jo sili, da kaže Japoncem lep obraz. To ji pa ne gre od srca. Angleški gnev nasproti Japoncem je sicer prikrit, zato je pa na tistem tem hujski; posebno zato, ker Angleži mislijo, da so jih Japonci presleparili.

Ko se je pripeljal mikadov brat, princ Čičibu, v London na kronanje, so ljudje govorili, da je prišel še s posebnim »mirovnim poslanstvom«, in so ga zato še bolj slavili. Danes so v Londonu prepričani, da je bilo njegovo poslanstvo predvsem usvajanje Angležev zastran pravih japonskih nakan. Ko je počil japonsko-kitajski konflikt, je bil zato London docela nepripravljen nanj. In takrat je na Angleškem vzkliklo spoznanje, da je Velika Britanija prešibka za tri tako mogočne nasprotnike, kakor so Japonska, Italija in Nemčija skupaj.

Tega naziranja tudi sedanja prizadevanja za sporazum med Anglijo in Italijo niso izpodkopala. Angleži ne verjamejo, da bi se dalo razmerje med obema sredozemskima velesilama trajno popraviti. Kajpada jim tudi najnovejša Mussolinijeva napovedi, da bo poslal novo armado Francu na pomoč, ne gredo v račun. Ne morda zato, ker bi Angleži simpatizirali z valencijsko vlado; že večkrat smo povedali, da je Albion na španjskem zgolj hladni računar. In njegovi računi mu govore, da bi se Italija želela zasidrati na pirenejskem polotoku in na Balearih ter mu prej ali slej zapreti sredozemsko bližnjico v Indijo.

Pa ne samo to!

Pred kratkim je Mussolini izrekel v Palermu besede, da »ne bo mirno

gledal boljševizmov na Sredozemlju«. Važno je, pravijo v londonskem zunanjem uradu, da je italijanski diktator rabil množino: »boljševizmov«, ne »boljševizma«. Utegnilo bi se pripetiti, da bi tudi v kateri drugi sredozemski državi počili revolucionarni nemiri; v njih bi smel Mussolini, če bi se mu le hotelo, videti poskus boljševizacije. Tako bi imel po palermški doktrini vsak trenutek moralno pravico, poseči v notranje razmere sredozemskih držav in se ustanoviti še na drugih obalah, ne samo na španskih. Zato je po palermskem govoru britanska vlada takoj povprašala v Beogradu, v Atenah in v Ankari, Zagotovo, ki jih je tam dobila, so jo vsaj začasno potolažila. Toda to še ne pomeni, da je ne bi nadaljnji italijanski naklepi nič več vznemirjali. Kajti Angleži živijo še zmerom v veri, da meri Italija predvsem na Egipt in na Sudan. Zato vliče vsem prijaznim zatrjevanjem Mussoliniju ne zaupajo.

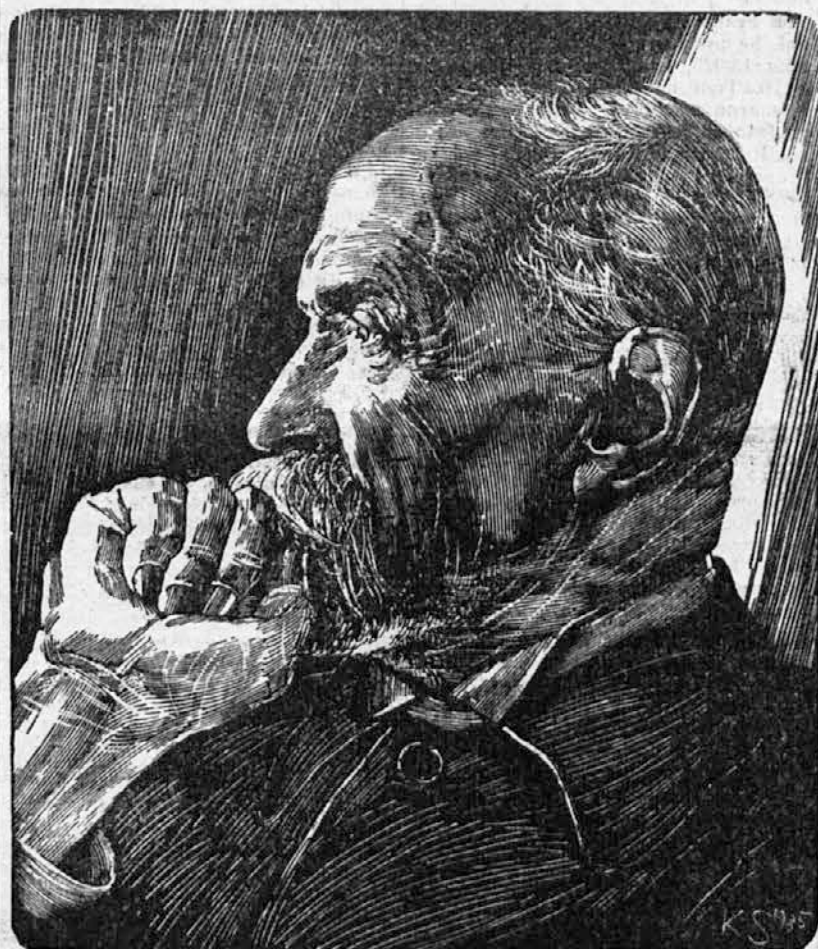
Vsa ta izkustva, ki si jih je Anglija nabrala zadnje mesece z Japonsko in Italijo, so zatorej potrdila naziranje tistih Angležev, ki so že od nekdaj trdili, da je nasprotje med Anglijo na eni strani in Japonsko in Italijo na drugi strani preveliko, da bi se dalo skovati trajno prijateljstvo s tema dvema državama. Obenem so pa ta izkustva tudi pomnožila vpliv tistih politikov, ki so zmerom zatrjevali, da se mora Velika Britanija med tremi »možnimi sovražniki« — Japonsko, Italijo in Nemčijo — odločiti za Nemčijo, češ da bi se z njo še najlaže dosegel sporazum, in da velja zato v to smer upreti britanska prizadevanja.

Takšen je vsaj danes položaj v Londonu. Za zdaj so si prišle nemiške in italijanske orientacije na Angleškem še približno v ravnotežju, toda če vsa znamenja ne varajo, nam ne bo treba več dolgo čakati, na katero stran se bo nagnila tehtnica.

Protipiratska vojna, ki smo v zadnji številki poročali, da jo je sklenila nyonska konferenca, se je medtem že začela. Devet držav, zbranih na tej konferenci, je dodatno še sklenilo, da bodo nastopile ne samo proti podmornicam, ki bi napadle njihove ladje, temveč tudi proti ostalim vojnim ladjam in proti letalom, ki bi uganjale piratstvo.

Anglija in Francija sta poslali v Sredozemlje skoraj vse svoje evropsko vojno brodogrje, več kot sto najmodernejših in najhitrejših vojnih ladij. Obenem sta pa uradno izjavili, da s tem ne mislita demonstrirati proti Italiji; znano je namreč, da Rim ni maral iti v Nyon in da se tudi naknadno ni pridružil sklepom konference.

I Anglija i Francija se zavedata, da sta tudi sami kos sredozemskemu piratstvu; zavedata se pa tudi, da napetosti v Sredozemlju ne bo prej konec, dokler se kako ne sporazumeta tudi z Italijo. Videč, da se Rim trdovratno upira pristopu k nyonskim sklepom, češ da je za Italijo ponižujoče, da bi kot domačinka v tem morju smela tako rekoč samo gledati, kaj drugi počno, so Angleži in Francozi po dolgem iskanju vendarle našli izhod iz zagate: sklenili so predlagati rimski vladi sklicanje nove pomorske konference, to pot samo v treh (med Anglijo, Francijo in Nemčijo). Po najnovejših poročilih je Italija na to vabilo pristala. Observer

2 milijona ljudi se je v torek poslovilo v Pragi od ustanovitelja češkoslovaške republike in njenega dolgoletnega prezidenta, nešteti stototisi so pa stali v pobožnem špalirju ob 40 km dolgi železniški progi iz Prage v Lane, ko so Tomaža Masaryka peljali k poslednjemu počitku. Veličastni pogreb enega izmed največjih državnikov vseh časov — Leon Blum je zapisal, da ga more primerjati edino z Washingtonom, ustanoviteljem Združenih držav — je pokazal svemu svetu, kako je češkoslovaški narod ljubil svojega »tatička«; pokazal je pa tudi, kako dragocen zaklad je i Čehu i Slovaku i Nemcu svobodna demokratska republika, ki jo je ustvaril in izgradil nesmrtni pokojnik. — Naša slika je posneta po lesorezu češkega umetnika Karla Svobinskega.

imenovati ravnotežje. A kako dolgo bo ta stebel stal? In kakšne so sile, ki mu izpodjedajo temelje?

Kdor se tako vpraša, mora dodati še tretje, ta trenutek najaktualnejše vprašanje: Kam stremi sodobna britanska politika?

O tem vprašanju prinaša veleznimiv članek curiška »Weltwoche«; iz nje posnemamo v naslednjih vrsticah najvažnejše misli.

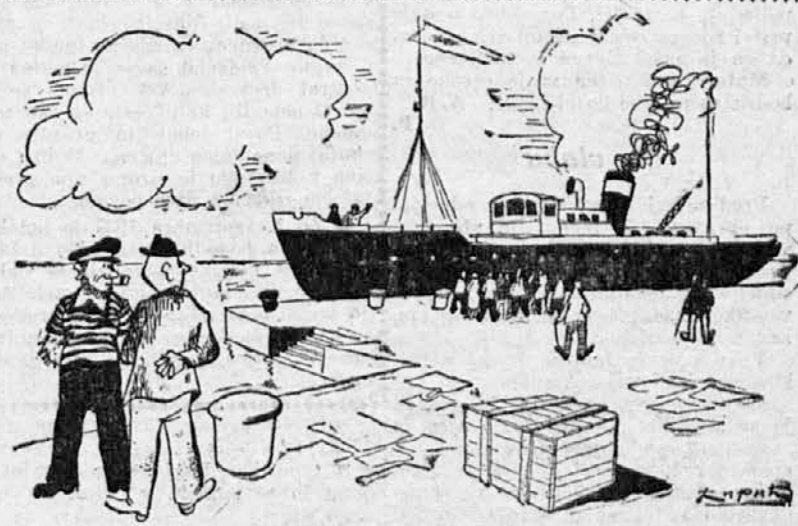
Angleški listi ne prikrivajo, da je Velika Britanija zaradi dogodkov zadnjih mesecev, posebno zaradi nacionalističnih zmag na španskem in prodiranja japonskega imperializma na Kitajskem, prišla na razpotje svoje zunanje politike, ko se bo morala premakniti s sedanje na vse strani nihanjoče točke in se odločiti ali bolj na desno ali pa na levo. Zunanji izraz tega dozorevanja britanske zunanje politike so čedalje pogostejši glasovi o odstopu zunanje ministra Edena. Sicer ni dvoma, da prihodnje tedne še ni pričakovati bistvenih sprememb v Londonu; toda dobri poznavalci britanskih razmer zatrjujejo, da se predsednik vlade prav resno ukvarja z mislijo, da nekako sredi ali konec oktobra izkrci Edena v kolonijsko ministrstvo in mu poveri »važno in čast-

pravijo, da si je vtepel v glavo energičnejšo zunanjo politiko in da bo vsaj poskusil, ali se ne bi dal uresničiti njegov »mirovni načrt«.

Kakšen naj bi bil pa ta Chamberlainov »mirovni načrt«?

Najbolje bi na to vprašanje odgovoril seveda Chamberlain sam. Ker pa politiki navadno ne izdajajo svojih načrtov, smo tu spet navezani samo na ugibanja, resda bolj ali manj podprta z izjavami premierjevih ožjih prijateljev. In ti prijatelji pravijo, da je Chamberlain realen politik in da hladno in trezno proučuje svetovni položaj, predvsem s stališča britanskih trgovinskih koristi. Po njegovem ima Anglija tri »potencialne«, t. j. možne sovražnike: Japonsko, Italijo in Nemčijo. To je pa zanjo »nekoliko preveč«. Kajti če bi se lepega dne zapletla v vojno z vsemi tremi možnimi sovražniki, nikakor ne bi bilo gotovo, da bi zmagala, tudi če bi jo njeni zavezniki podprli. Anglija si ne sme privoščiti luksusa, da bi se spustila v vojno hkratu s tako mogočnim triom. Zato mora gledati, da se »vsaj z eno od teh treh držav pobota«.

Japonska in Italija — pravijo Chamberlainovi prijatelji — »preveč ogro-

»Nesrečniki, spet se odpravljajo na pot! Bogme, res so pogumni!«

»Kaj so mar namenjeni na severni tečaj?«

»Kaj še! Na Sredozemsko morje!«

(OSIŠANI JEŽ, Beograd)

ZRCALO

naših dni

Za prispevek v tej rubriki
plačamo 20 din

Socialni čut delodajalcev

Pletilna industrija na Gorenjskem daje mladim dekletom skoraj edini zaslužek. Toda kako so dekleta plačana v enem izmed teh podjetij, niso menda nikjer.

Na mesec dobe 250 do 300 din, torej na dan reci in piši din 8-50. Delajo pa po 9 do 12 ur. In to za službo delavke, ki delajo že leta in leta v tej tovarni. Vajenke ne dobe pa nič.

Seveda ker nadzornica deli pravico v oddelku! Če se pa pritožijo šefu, zmigne z rameni in jih odpravi z lepimi besedami.

Kaj pravite, g. urednik, ali je to častno za človeka, ki na shodih vedno govori o potrebi izboljšanja delavskih plač, svoje delavce pa najslabše plača?

Mihael.

»Geradeaus«

Zadnjič sem bila priča tegale pri-zora.

Pred menoj sta šla dva mlada gospoda in nekaj prav vneto deba-tirala. Kar se tik njiju ustavi elean-tantna limuzina — zadaj na ovalni tabli si opazil črko D, torej iz Nem-čije — vrata se odprla in pri njih se pokaže neki starejši gospod in vpljudno vpraša, v nemščini seveda, ali je to prava pot v Zagreb. (Cesta je držala v D. M. v Polju.) Gospoda sta odgovorila: »Ja, ja, nur gerade-aus«.

Tujec se je vpljudno zahvalil in se od-peljal dalje, ona dva sta se pa pri-čela smejati: »Ali sva ga! To bo gledal, ko se bo pripeljal v De-vice Marijo v Polju!«

Da, kako je ta tujec gledal in kaj si je mislil, ko je bogve kje šele iz-vedel, da se pelje v popolnoma na-pačno smer. Nedvomno si je napra-vil o ustrežljivosti naših ljudi prav posebno lepo sodbo. Ne razumem, kako morejo biti odrasli ljudje tako otročji in tako izpoddkopavati tujski promet, ko bi se vendar morali po-truditi in postrežiti tujcu s pravilno informacijo. Vi tudi ne razumete, gospod urednik, kajne?

Delomržeži

Bila sem pri nekem zobozdravni-ku. Potrka. Vstopita dva slabo oble-čena mladenčca in prav lepo prosita za majhno podporo. Zelo rada bi de-lala, a prav nikjer ne dobijo za-služka.

No, pravi zobozdravnik, ravno prav. Imam nekaj drv in mi jih bosta razlagala in sečila na drob-no; tako bo za dve uri dela in dal-jama bom po 10 din, da bosta imela za prvo silo in dobro malico.

Gospod pokliče služkinjo, naj jima pokaže drva, in potem naj jima da jesti. Ko je napravila malico, jo od-nese dol, a o pridnih delavcih ni bilo ne duha ne sluha. Ko pove to gospodu, se je razsrdil — kaj se ne bi bil! Rekel je: »Do zdaj sem dal vsakomur majhno podporo, a to je že tretji primer, da so me takole navlekli. Vidite, to so sadovi da-našnje nezaposlenosti. Ljudje so se vdali lenobi in jim je beračenje ljubše kakor delo.«

Najdenček

Neko nedeljo dopoldne sem šla po Bohoričevi cesti, kar zagledam sre-di ceste otroka, starega okoli 2 leti, kako se igra s kamenčki.

Prijela sem ga za ročico in ga od-peljala na hodnik. Ko sem rekla v bližini stoječim ženam, zakaj ne pa-zijo na izgubljenega otroka, dokler ne pride kdo ponj, so mi odgovorile: »Imamo dosti dela s svojimi.«

Otroka sem prijavila na najbližji policijski stražnici. Čez dobro uro je prišel njegov oče in je bil ves srečen, da ga je našel živega in zdravega.

Mater, pazite na svoje otroke in bodite usmiljene do bližnjih! A.B.

Na vlaku

Pred nekaj dnevi sem se odpeljal po opravkih. Z menoj je stopil v vlak tudi neki gospod, ki je mimo-grede pobral sprevodnika, kje je oddelek za nekadičce. Ko mu je spre-vodnik pokazal, sem šel tudi jaz tja, ker sem nekadičec.

V vagonu je bilo že nekaj potni-kov, večidel ženskega spola.

Kmalu je vlak odpeljal in gospod je začel čitati časopis. Na lepem je zasrdelo po cigaretnem dimu. V splošno začudenje si je bila prižgala cigareto mlada niti 18 let ne stara gospodična, menda dijakinja. Gospod jo je vpljudno opozoril, da je oddelek za nekadičce, ne pa za kadilce. Tedaj ga je pa mlada gospodična zavrnila:

(r) Ljubljana, septembra. Današnje žalostne razmere nam na-zorno razgalja tragični dogodek, ki se je te dni pripetil o belem dnevu sredi Ljubljane.

40letni nezaposleni šofer Lojze Je-reb, po rodu iz Idrije, je bil že dalje časa brez službe, po vrhu ga je pa mučila še zavratna bolezen — jetika. Da bi si zdravje nekoliko popravil, je poletne mesece preživel v Zireh in se je šele pred kratkim vrnil v Ljub-ljano.

Mož je imel svoj čas prijateljsko razmerje z nekaj mlajšo služkinjo Anico Pavelškovo po imenu. Ondan jo je srečal na čevljskem mostu. V začetku sta se pomenkovala vsakda-nje stvari, nazadnje so pa iz dekleto-vih ust prišle odločilne besede. Anica je skušala Jereba zlepa prepričati, da nista drug za drugega in da je zato najboljšo, če gresta narazen. Čeprav se je Lojze temu predlogu upiral, je dekle odločno vztrajalo pri svojem. Kaj naj počne z bolehnim fantom, ki je po vrhu še brez službe!

In ko je živčno razdražljivi mož spoznal, da je vse njegovo prigovar-janje zaman, je na lepem stekel k

■ Najnovejši podatki kažejo znatno povečanje dohodkov državnih podjetij. V zvezi s povečanim prometom so le-tos precej poskočili dohodki železnice in so bili v prvih štirih mesecih za več ko 21 odstotkov večji kakor v istem razdobju lanskega leta. Tudi do-hodki pošte, brzojav in telefona, goz-dov in rudnikov so letos zelo povoljni. Skupaj so znašali letos dohodki želez-nice, pošte, gozdov in rudnikov 1018,8 milijona dinarjev, t. j. za 151,7 mill. dinarjev več kakor lansko leto.

■ Nemški gospodarski strokovnjaki in časniki, ki se na željo nemškega gospodarskega ministra dr. Schachta mude na študijskem potovanju po Bal-kanu, so prispeli v Beograd. Tu so si ogledali nove industrijske naprave in Narodno banko. Iz Jugoslavije name-ravajo kreniti v Romunijo.

■ Strašen ciklon je ondan divjal nad dubrovniško pokrajino. Povzročil je zlasti veliko škodo v Konavljih, kjer so vinogradi in sadovnjaki obe-tali zelo dobro letino. Med nevihto se je v morju kopala 34letna poštna uradnica Margareta Starbeckova iz Nemčije. Zajeli so jo valovi in nesre-čnica je kmalu izginila pod vodo. Trije ribiči so ji brž prišli na pomoč. Kmalu so jo potegnili iz vode in jo spravili na breg, kjer so takoj začeli z umetnim dihanjem. Margareta je res za trenutek odprla oči, toda vsa po-moč je bila zaman. Takoj po prevozu v bolnišnico je nesrečno dekle iz-dihnilo.

■ Sirota brez staršev, 9letna Savica Jonova, učenka drugega razreda osnov-ne šole v Beli Cerkvici, si že sama slu-ži kruh. Zjutraj odhiti na delo že na vee zgodaj in pospravlja do 8 ure, ko mora v šolo. Opoldne se ne vrne do-mov k svoji siromašni stari materi, ampak gre spet h gospe in ostane pri njej do večera. Dekletce je bilo nepopisno veselo, ko je pred kratkim prejela svojo prvo mesečno plačo v višini 50 dinarjev.

■ S hmeljskih bal je padel Gregor Zahojnik iz Zalca. Zlomil si je levo nogo in se je pobil tudi drugod po životu. Ponesrečenca so takoj prepe-ljali v celjsko bolnišnico.

■ Popival je po gostilnah v Rušah 24letni delavec Franc Juhar. Fant se je tako napil, da so ga morali vreči iz gostilne. Na cesti je padel, zadel z glavo ob kamen in obležal nezave-sten. Nekaj ur nato je v mariborski bolnišnici umrl, ker si je bil pri pad-cu razbil lobanjo.

■ Strašna nevihta je te dni divjala nad Stolem pri Mostarju (Hercegovina). Trije hudourniki so naglo narasli in preplavili skoraj vso vazo. Ljudje v razburjenosti niso vedeli, kje naj začno reševati. Reka Bregava je pre-stopila bregove in nanašala pesek kar v kupih. Pridružil se je še ciklon in podiral drevesa. Ves promet se je moral ustaviti, kajti ceste so vse raz-dejane. Pozni tobač in grozdje sta skoraj popolnoma uničena. Mesta ob-čina v Mostarju je siromašnim prebi-valcem izkazala prvo pomoč.

■ Ze 1. septembra 1937 je potekla trgovinska pogodba med našo državo in Grčijo, vendar je veljala še dalje. Zdaj so doseženo pogodbo podaljšali do konca septembra 1937. V kratkem se bodo pričela pogajanja za sklenitev novega trgovinskega in plačilnega do-govora.

■ Če vam ni kaj prav, si pa poiščite drugi prostor!

S temi besedami se je obrnila k oknu in se zakrila v oblak cigaret-nega dima.

Gospodična dijakinja, ali ne bi dali namesto cigaret rajši bonbone Ki-Ki v usta?

Dijak.

Kronika preteklega tedna

Obupal je nad življenjem

Žalostna smrt nezaposlenega šoferja v valovih narasle Ljubljane

ogradi, se zavijtel čez njo in skočil v valove narasle Ljubljane.

Šele krik iz dekleto-vih ust je mimo-idoče opozoril na nenavadni dogodek. Zmedeni so obstali in obstrmeli. Pot-lej so nekateri začeli bežati navzdol ob strugi, da bi priklicali pomoč in rešili nesrečnega iz valov.

Jereb se je pod mostom še nekaj-krat prikazal iz kalnega valovja, za-krilil je z rokami in obupno klical na pomoč, nato je pa za zmerom izginil v deroči Ljubljani.

Od čevljskega do Zmajskega mo-stu se je med tem nabralo na stotine gledalcev in nihče izmed njih ni mo-gel nesrečnemu obupancu priskočiti na pomoč. Odkar je namreč ljubljans-ka struga v mestu zregulirana, so dohodi vanjo tako redki, da bi mogel skok v naraslo vodo tvegati le izred-no drzen človek. Takšnega pa med toliko gledalcev ni bilo, kajti vsakdo je dobro vedel, da se iz deročih val-ov ne vrne več živ.

Tako je pred očmi množestevilnega občinstva nesla voda Jereba čez brzice pod trimostvom in še dalje proti Zmajskemu mostu. Tu se je na bregu in na mostu kar tlo ljudi. Zelenjadni

trg je bil skoraj prazen. Še branjevke so pustile svoje košare in iz same ra-dovednosti pohitele gledat, kako se potaplja obupan neznanec.

Medtem so mestni reševalci že do-bili sporočilo o nesreči. Z orodnim avtom, z lestvami, vrvmi in kavlji so že čakali na bregu pri Zmajskem mo-stu in so se med gnečo komaj pre-rinili do vode. Blizu Pollakove tovar-ne so se spustili v strugo in so Jereba le s težavo spravili na breg.

Bilo je pa že prepozno. Čeprav je nesrečnej še kazal znake življenja, mu je tik pred bolnišnico nehale biti srce in reševalci so se s truplom vrnili v Mestni dom in ga po nalogu komi-sije nato prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristofu.

Žalostna smrt Lojzeta Jereba je nov dokaz, kako malo je v Ljubljani preskrbljeno za najnujnejše potrebe uspešnega reševanja, posebno še od-akar je struga Ljubljane v mestu zregulirana. Vsaj čoln in najpotreb-nejše orodje bi moralo biti vselej pri roki, tako da bi ljudje pri nesreči svojega bližnjega ne prodajali samo zija, ampak bi mu lahko tudi po-magali.

■ Mestni muzej so te dni evehano odprli v prostorih Auerspergovce pala-če v Ljubljani. Nova kulturna usta-nova je pri Ljubljancih zbudila mno-go zanimanja. V sobah je razstavljeno pohištvo od gotske dobe do bieder-mejerja.

■ Francoski frank je ponovno pa-del. Še pred kratkim je beležil v Cu-rihu 150,25, te dni je pa zdrknil na 14,70. Tudi na naših borzah je tečaj primerno nazadoval. Padec francoskega franka je pripisovali popolni pasiv-nosti francoskega valutnega sklada. Francozi pravijo, da se jim zdi važnej-še vzdržati na primerni višini tečaj rent kakor pa tečaj valute. Frank je zdaj dosegel najnižje stanje zadnjih 11 let.

■ V Sremsu je zaradi deževnega vremena grozdje zelo trpelo in ima sorazmerno malo sladkorja. Precejšen del pridelka bodo morali porabiti na-mesto za vino le za vinsko žganje. Tr-gatev se je pričela te dni.

■ Znana vlomilec Vinka Gačnika in Ferda Moleta so te dni spet pri-jeli, čeprav sta šele pred nekaj me-seci prišla iz zaporov. Vinka Gačnika so prijeli orožniki v St. Rupertu. Fer-da Moleta pa na Mirni. Ljudstvo v Mirenski dolini se je zelo oddahnilo, kajti vlomilec sta bila strah vse De-lenške.

■ Najmlajša mati v Jugoslaviji je 13letna banatska Romunka Silviya Mindajeva iz Sv. Jovana pri Vrhu. Njen mož šteje komaj 16 let in je na svojega prvega sina zelo ponosen, prav tako pa tudi na svojo ženo, saj je najmlajša mati v Jugoslaviji.

■ S tremi streli je ubil odpušteni občinski tajnik Nikolič v Kosovem žu-pana Radenka Petrovića iz Obilica (Srbija). Pokoinik je bil eden izmed najposrebljivših županov na Kosov-skem polju. Morilec je pobegnil.

■ Na balinarski tekmi je popil 3 li-tre žganja in nekaj litrov vina dia-kovski zidar Antun Francen. Zaradi prevelike količine zaužitega alkohola je mož v železniški čakalnici omahnil na klop in umrl.

■ Ker so ga odpustili iz službe, je 44letni banovinski čestiar in posestnik Filo Tašler iz Skale pri Slovenjgradcu izvršil samomor. V usta si je dal di-namitno patrono in prižgal vžgalno vrvce. Ekenlozija mu je raznesla gla-vo na koščke. Mož zapuša ženo in dva otoka.

■ Zadušila se je v senu padavična potopnica Neža Polčeva iz Sv. Jurja. Reva je posestnika Ornika v Partinju v Slovenskih Goricah poprosila za prenočišče na skednju in posestnik je rade volje ustregel njeni želji. Drugo jutro so jo našli mrtvo. Nafrže je dobila ponoči božastni napad, kajti glavo je imela zarito v seno.

■ Na okrajnega načelnika v Samo-boru pri Zagrebu je streljal že po-novno odseljeni tajnik površke ob-čine Marijan Potočnik. Fant si je kljub strogim uradnikom priboril do-stop do načelnikove pisarne. Takoj ga je napadel in po kratkem pretepu je začel nanj streljati. Strel je zadel okrajnega načelnika v leva pljuča. Občinski zdravnik je ranjenca sam prepeljal v zagrebško bolnišnico, kajti njegovo stanje je zelo nevarno.

■ 200 kg težkega kozla z 1 meter 20 cm dolgimi rogovi ima v Svila-jcu (Srbija) kmet Dragan Milošević. Kozel je velik kakor bik in če se postavi na zadnje noge doseže veje drevesa, se-gajoče tri metre nad zemljo. Žival z lahkoto preskoči dva metra visoko ograjo in njegov gospodar se pritož-uje, da mu je v treh letih uničil že vse sadje. Zdaj ga je sklenil zaklati, toda njegovi otroci mu tega ne dovolijo.

**Hranilne
knjižice**

vrnodnostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in takojšnjemu iz-plaćilu, izposluje vse bančne, denarne, kreditne in bla-govne posle najkulantneje

Alojzij PLANINŠEK

TRG. AG. BANČNIH POSLOV

LJUBLJANA

Beethovnova ul. 14
I. nadstr. Tel. 35-10

■ Prihodnjo pomlad se bo začel reden letalski promet med Jugosla-vijo, Italijo in Romunijo. Promet se bo vršil čez Benetke na progi Rim—Ze-mun—Bukarešta z italijanskimi letali. Eno tako letalo tipa »Savoia Marchetti« s tremi motorji je pred kratkim preletelo progo iz Rima čez Jadransko morje, Split in Sarajevo v Zemun v 2 urah 40 minutah. V letalu bo prostora za 25 potnikov in za 2.000 kg prtljage.

■ Načrti za regulacijo Skadrskega jezera so gotovi. Z osušenjem bodo do-bili kmetje okoli jezera toliko zemlje, da bo rodila na leto kakih 5000 vago-nov koruze.

■ V naši ladjedelniški industriji se v zadnjih letih opaža velik napredek. V splitski ladjedelnici so letos pričeli graditi dva večja parnika za Jadransko plovidbo. Oba bosta kar najmoder-neje opremljena. Eden bo vozil med Splitom in Metkovićem, drugi pa med Splitom in Visom. Trup obeh ladij je že zgrajen. Obe ladiji bodo spustili v morje 15. oktobra. Tedaj bodo pri-re-dili tudi veliko evečanost, kajti to bo-sta prva dva večja parnika, zgrajena v Jugoslaviji.

■ Zaradi odpravljanja plodu je so-dišče obsojilo beogradskega zdravni-ka dr. Pančo Stanojevića na 8 mese-ce strogega zaporja in na 500 din povprečnine, njegovi prijatelji in njegovo služkinjo so pa obsojili vsa-ko na 3 mesece zaporja, pogojno na leto dni.

■ Po 23 letih se je javil iz Rusije Ivan Seveder, edinec upokojenega že-lezničarja Josipa Sevederja iz Mari-bora. Ivana so med svetovno vojno leta 1915, v Karpatih Rusi uveli in vse do zdaj niso domači dobili o njem nikakega glasu. Mislili so, da je že davno mrtel. Starši so nepopisno ve-seli, ko vedo, da njihov edinec živi. Ivan niše, da je v Moskvi poročen in ima sina in hčerko.

■ Na posestvu Grofa Thurna v Črni pri Prevaljah je ondan začelo go-reti. Veter je bil zanesel iskre iz dim-nika v seno. Škodo cenijo na 40.000 dinarjev. Gašenje je bilo zaradi mo-čnega vetra zelo težavno.

■ Strupene kače so se v velikem številu pojavile v Stenjevcu pri Za-grebu. Kmetje trdijo, da so začele na-padati ljudi in govedo in da so neka-tere dolge tudi po dva metra. Oblasti so odredile posebnega paznika, da opozori ljudi, ki hodijo po stezi ob kačji gošči, na strupeno nevarnost.

■ Za 10.000 dinarjev je kupil lepo ženo Nurijo siromašni a marljivi de-lavec Uka Demirović iz Kosovske Mi-trovice. Kmalu po poroki je opazil, da ga žena vara s sosedom Isom. Navzlic moževim opominom se je žena čedalje pogostejše eestajala z ljubčkom. Mož jo je zato začel pestiti in lepi Nuriji na-zadnje ni ostalo drugega, kakor da ostane pri možu ali pa odide k ljub-čku. Odločila se je za drugo in pred kratkim je res ušla od moža. Preva-rani mož je užaljen čakal priložnosti, da se bo nezvesti ženi maščeval. On-dan ko je šla mimo njegove hiše, jo je z motiko tako pretepel, da najbrže ne bo ostala pri življenju. Potlej se je sam javil oblastvom.

■ Tatovi so v hlevu pri posestniku Francu Pungartniku v Orehovi vasi blizu Maribora zaklali dva debela pra-šiča in ju odnesli. Kmalu nato so se zglasili pri posestniku Antonu Čebegu in pri posestniku Bergantu. Prvemu so ukradli 6, drugemu pa 12 lepo pitanih piščancev. V zvezi s tatvino so orožniki aretirali 32letnega Franca B. s Pobrežja, toda mož tajni vsako krivdo in se izgovarja, da je prašič-vo meso in piščance kupil od nekega — neznanca. Tatso so izročili sodišču.

Vsak

nima toliko denarja,
da more potovati v
kopališče

Toda vsakdo

bi moral dati za zdravje letno
100 — 150 dinarjev in piti mesec
dni mesto druge vode samo našo
znamenito:

Radenski zdravilni vrelec

onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega

kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekte!

Tudi sin ima pravico do dote!

Tako je razsodilo avstrijsko najvišje sodišče

(d.B.i.) Dunaj, septembra.

Mlad zdravnik je tožil svoje starše in zahteval 30.000 šilingov dote. Iz tožbe se je pa na lepem razvila romantična ljubezenska zgodba. Kajti njegovi starši ne marajo, da bi se njihov sin poročil s siromašno dekleto.

Zdravnik in dekla

Dr. Fric G. je tožil svojega očeta, premožnega tovarnarja, in svojo mater. V tožbi zbuja največjo pozornost trditev, da ima tudi sin in ne samo hči zakonito pravico do dote. Pri obravnavi se je pa iz te navidezno nepomembne zadeve razvil roman dveh mladih src, ki sta se borila za svojo srečo.

»Moja nevesta...« je vselej rekel dr. G., kadar je omenil skromno, a zelo dekle, sedečo v prvi vrsti med poslušalci. Popolnoma brezčutno je prisostvovala boju, ki se je bil pred sodnikovo mizo. Toda kadar jo je omenila tovarnarjeva žena, je vselej rekla: »Ta navadna dekla...«

»Prepovedujem ti takšne žaljivke!« Ko je zdravnikova mati še enkrat ponovila te sramotilne besede, je dr. G. razburjen poskočil. Obrnil se je k sodniku in mu začel na dolgo in na široko popisovati ozadje svojega boja s starši.

»Ko sem napravil poslednji rigoroz, sem šel v prakso na kliniko,« je priporočal dr. G. »In tam je zbudila mojo pozornost gospodična Lizelota. Gotovo zaradi imena. Njeno lepo ime, s katerim so jo vsi klicali, se ni namreč prav nič ujemalo s cunjjo, metlo

in škafo, ki se je morala z njimi dan za dnem ukvarjati. Opazil sem pa čedalje več takih nasprotij. Ko je imela gospodična Lizelota prsto — bila je namreč postrežnica v bolnišnici — se je vtihotapila v bolniško sobo in sicer prav takrat, ko so zdravniki pregledovali bolnike. Napeto jih je opazovala, ali je pa prišla v laboratorij in se zanimala zdaj za to stvar, zdaj za ono.

Prosila me je tudi, ali bi smela biti pri kakšni operaciji. Po mojem naročilu je pospravljala v operacijski sobi, tako da je lahko kaj videla. In takrat mi je razodela vso svojo tragiko. Pri operaciji je namreč spoznala bolnikovo bolezen in je nehote vzkliknila njeno nevsakdanje latinsko ime.

Pozneje sem jo vprašal, od kod vse to zna, in povedala mi je, da je tri leta študirala medicino. Delala je doma za razne konfekcijske trgovine in si je s tem precej zaslužila — toliko, da je lahko podpirala svojo mater, ki je kot vdova dobivala le skromno pokojnino, in da ji je še za knjige nekaj malega ostalo. Ko ji je pa mati umrla, je izgubila pokojnino in tudi postranskega zaslužka ni bilo več. Zato je morala dati medicini slovo.

Da bi lahko nadaljevala študij in da je ne bi preveč stalo, je prosila za postrežniško službo na kliniki. In tako je prakticirala kot stud. med. z metlo in s škafo. Moja mati ji pravi dekla, zame je pa moja nevesta!«

Odgovor zdravnikove matere je izdal vzrok, zakaj zdravnikovi starši ta-

ko nasprotujejo poroki svojega sina z gospodično Lizeloto:

»Gospod sodnik, kako more mlad človek, ki ga še čaka velika bodočnost, vzeti za ženo takšno revo dekle! Posebno, ker bi se bil lahko bogato poročil!«

Srečen konec...

Starši so ostali med procesom neizprosni in so sinu odrekli vsako denarno podporo. Zadevo je odločil zdravnikov zagovornik: skliceval se je na razsodbo, ki jo je najvišje sodišče malo prej izreklo, da ima namreč sin tudi proti volji staršev zakonito pravico do dote. Ker je višina te zahteve, kakor je odločilo najvišje sodišče, v skladu s premoženjskimi razmerami staršev, tudi zahtevana vsota 30.000 šilingov (četrt milijona din) ni prevelika.

Zagovornik je predložil sodišču omejeno razsodbo, ki jo je najvišje sodišče objavilo v judikatih. Nato je pa sodnik povedal svoje mnenje zdravnikovim staršem:

»Ta razsodba res leži pred menoj. Mogoče se še premislite in spor mirno poravnate. V ta namen vam dam na razpolago čas za premislek in preloženim razpravo. Če bi pa vztrajali na istem stališču in odklanjali spravo, potem se bom moral držati razsodbe višjega sodišča. V ostalem se mi pa zdi, da je čisto neupravičeno, imenovati sinovo zaročenko »deklo«.

Doktor G. in gospodična Lizelota sta sprejela sodnikove besede kot odločilno obljubo, da se bo stvar ugodno razpletla...

Kdo je hitrejši, avto ali lev?

Dirka na življenje in smrt

(n.N.i.) Kairo, septembra. Džungla. Avto brzi po krasni cesti v čudoviti pokrajini. Znano je, da so kolonizatorske ceste skozi džunglo med najlepšimi in najboljimi na svetu. Ni še dolgo tega, ko smo to pokrajino nekam zaničljivo imenovali »zamorško Afriko«, zdaj sta pa trgovski in borbeni gon kolonizatorskih držav zgradila mrežo neprekosljivih cest, držečih vprek po domovini krvoločnih zveri.

Na teh ravnih, belih cestah, kjer se daljava meri v tisočih kilometrih, preži pa na človeka ob vsakem koraku smrtna nevarnost. Nič nenavadnega ni, če ti pot prekriža kraj živali — lev, ali pa zahrbtni tiger. Da se takšno srečanje ne konča vselej, kakor bi človek želel, nam dokazuje doživljaj angleškega trgovca Rolanda Baileya.

Robovi in meje teh avtomobilskih cest so še zmerom domovanje divjih zveri; država jih je pa vzela v svojo zaščito in zato človek na teh cestah ne sme streljati, razen če je v življenjski nevarnosti. Zverjad je tako postala bolj zaupljiva in priljudna. Vendar se živali teh cest rajši ogibajo, če pa slučajno naletijo na avto, si ga le začudeno ogledajo, potem jo pa hitro ucvro v goščavo. Ne da bi

jim očitali strahopetnost, le zdi se da vdor civilizacije kraljevskim živalim nič kaj ne ugaja, zatoorej se rajši umaknejo.

Moč materinske ljubezni

Sem in tja se zgodi, da prestrašena žival napade vozilo, toda brez posebnih posledic, saj zveri ne morejo dolgo vzdržati hitrosti 80 in 90 kilometrov na uro in po kratkem zasledovanju same nekam začudene odnehajo.

Doživljaj angleškega trgovca je bil pa bolj tvegan, ker je bila vanj zapletena tudi materinska ljubezen štirih levjih mater. Bailey se je vozil s svojo ženo in dvema črnima služabnikoma s hitrostjo šestdesetih kilometrov. Kar zagleda sredi ceste kopico levjih mladičev. Pogled na te nekrbne mlade mačke je bil tako ljubeč in ganljiv, da je Bailey vlec opominjanju črncev zavrl in z ženo izstopil. Počasi sta se bližala nič hudega ne slutečim levčicam. Nista bila še pri njih, ko sta opazila štiri stare levjine, kako renče hite na pomoč svojim mladičem. Nekaj metrov pred Baileyem in ženo so se ustavile in ju godrnjaje nezaupno opazovale. Ni bilo videti, da bi ju nameravale napasti.

Spoznaj najprej sebe — potem se šele ženi ali moži!

V katero vrsto žensk in moških se stežete? Kakšna je glavna črta vašega značaja?

Na ti dve vprašanji ne morete naravnost odgovoriti, ker se ne poznate do dna. Oprostite! Ne mislimo vas žaliti! Toda tako je pač: človek je proti sebi zmerom preveč prizanesehljiv in tako se nikoli docela ne spozna. Navadno je torej »tehtanje« samega sebe — bi človek rekel — le izgubljen čas.

Prav zato vam hočemo priskočiti na pomoč! Zelo važno je, da se docela spoznate! Ne verjamete? Mar ne pravite sami v neštevilnih pogovorih o zakonu, da morata biti zakonca nasprotnih značajev, če se hočeta vselej dobro razumeti in skladati v vsem?

Ravnajte se torej tudi vi po tem modrem pravilu, posebno če še niste skočili v »zakonski jarek!« Ni treba sicer, da bi jemali zakonskega druga »po receptu«, vendar je boljše, da pretehtate in dobro premislite, kakšen mora biti značaj osebe, ki bo živela z vami vse življenje.

Pojdite torej na delo! Poglobite se vase, pretehtajte svoj okus in svoje navade, vpoštevajte svoje želje in svoje težnje! Da vam olajšamo delo, vam bomo popisali štiri različne značaje, ki jih največkrat srečamo v današnjem življenju.

Odgovorite na vsa vprašanja odkrito »da« ali »ne«. Na koncu seštejte vse trditve in nikalne odgovore; značaj, ki bo imel največ trdit-

nih odgovorov, je vašemu značaju najbližji. Zdjaj si ne bo pa nič več tako težko izbrati tovarišico ali tovariša za zakonski stan. Brž pogledjte, pri katerem značaju je največ nikalnih odgovorov, kajti prav ta se bo z vašim kar najbolj ujemal!

RAZDRAŽLJIVKA

Prepirljiva je in še kako! Vsaka beseda jo lahko vname, njena živčna razdražljivost je že kar bolesta. Ker razdražljivka svojih živcev ne zna obvladati, lahko zaradi neznanega »da« ali »ne« docela izgubi svoj duševni mir. Zmerom se kisko drži in venomer živi v veri, da jo ljudje izzivajo. Zato se tudi čisto brez vzroka razburi in zelo strupeno brani, čeprav jo ni nihče nameraval žaliti. Njena govornica, pa tudi njeni gibi so sunkoviti in neobzdrani. Razpoloženje se menjava kakor aprilsko vreme; iz smeja v jok, iz joka brez prehoda v smeh.

Zdjaj pa preberite spodnja vprašanja in vestno nanje odgovorite!

Vprašanja

1. Ali ste živahni?
2. Ali brez premisleka ravnate?
3. Ali se hitro prestrašite?
4. Ali pogosto rabite radi izraz kakor: »čudovitost«, »prekrasno«?
5. Ali radi jokate?
6. Ali ste masčevalni?
7. Ali vas kritika vaših bližnjih razdraži?
8. Ali hitro predmete od besed k dejanjem?
9. Ali radi mislite, da se vam krivica godi?
10. Ali vam gre obrekovanje zelo do žvega?

OPTIMIST

Zmerom in povsod je zelo vesel. Z razigranim smehljajem na ustnicah in z veselim očmi gre skozi življenje. Ničesar se ne boji in tudi kadar mu trda prede, vidi vse v najlepši luči. Nered se omejuje in se čisto nagiba k razsipnosti. Nepremišljen je in večkrat celo nekoliko predrzen, toda le zato, ker tako trdno zaupa v svojo srečno zvezdo. Žilav je in delaven, pri delu pa nikoli ne obupa.

Vprašanja

1. Ali se radi od srca nasmejete?
2. Ali ste blazno smeli?
3. Ali se lahko priagodite?
4. Ali se lahko ušete?
5. Ali ste radi v družbi?
6. Ali hočete priti vsaki stvari do dna?
7. Ali ste zmerom enake volje?
8. Ali imate smisel za diplomacijo?
9. Ali se zanimate za umetnost?
10. Ali ste častihlepn?

HLADNOKRVNEZ

Tako je miren, da je kar težak. Njegove želje in težnje so v prelepem ravnotežju, in zna jih tako spretno voditi, da nikdar ne prekipe. Z obraza mu ne moreš ničesar razbrati, po značaju je bolj miren. Prav zato se rad nagiba k nevednosti.

Vprašanja

1. Ali tehtate »za« in »proti«, preden se za kaj odločite?
2. Ali skušate svoja dejanja pojasniti?
3. Ali ste mirni tudi v težkih trenutkih?
4. Ali ste diakeopeec?
5. Ali sem in tja radi polenarite?
6. Ali radi govorite o človeški neumnosti?
7. Ali se radi greste filozofa?
8. Ali odgovorite na krivico?
9. Ali radi delate načrte za daleč vnaprej?
10. Ali ste počasn?

MELANHOLICARKA

Otožna je in žalostna do solz, vsaka malenkost ji vzame pogum, takoj se prestraši in zapre vase. Nihče je ne razume. V življenju vidi same težave: ob vsaki priložnosti ji upade pogum; v nenavadnem položaju se nikakor ne znajde in v novo okolje se vživi le počasi in z velikim premaganjem. Pretirano varčna je in ima velik strah pred bodočnostjo. Živi v napačni veri, da je vse njeno prizadevanje zaman, zatoorej se prerada nagiba k nevednosti.

Vprašanja

1. Ali ste plahi?
2. Ali vam hitro upade pogum?
3. Ali ste bojazljivi?
4. Ali ste razdražljivi?
5. Ali ste čemerji?
6. Ali ne marate ljudi?
7. Ali se zanimate za umetnost?
8. Ali radi ridate gradove v oblaki?
9. Ali živite v veri, da ste rojeni pod nesrečno zvezdo?
10. Ali ste cinični?

Seveda ljudje nimajo docela »katalogiziranih« značajev, saj jih mati narava ni ustvarila natanko po naših vprašanjih. Toda nedvomno drži, da se skoraj vsak človek po značaju približuje enemu izmed štirih tipov, ki smo jih zgoraj opisali. Pri vpraševanju in odgovarjanju seveda lahko ženska odgovarja tudi na »optimistova« vprašanja in moški na »razdražljivkina«.

Zdjaj pa svinčnik v roke in veliko sreče v zakonu, sklenjenem po našem »receptu!«

(n)

Razumna mati ga je o pravem času naučila, da čisti zobe. Čiščenje zob je ravno tako važno zjutraj kakor zvečer, ker bodo samo tako ostali zobje vse življenje čisti, lepi in zdravi.

Prijetno poživilo:
Kalodont voda za
ustal Koncentrirane
sestavine, izborno
razkuževalno sred-
stvo, varčna uporabi.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

100.000 odgovorov

S. x Pariz, septembra. Tednik »Vendémiaire« je razpisal kaj nenavaden natečaj. Vprašal je namreč 100.000 Američanov: »Kdo, mislite, bo odgovoren za prihodnjo vojno?«

30% vprašancev je odgovorilo: Nemčija, 19% je naprtilo Japonski odgovornost za bodočo vojno, 11% pa Rusiji. Na Španijo je prišlo le 5%, na Anglijo pa samo 2% odgovorov.

Na vprašanje, ali je katera država odgovorna za preteklo svetovno vojno, ali so je bile pa krive splošne razmere, je 45% vprašancev izreklo za krivdo posameznih držav, 55% pa za krivdo vseh.

Namesto rib je ulovil dragulje

(d) London, septembra. Nekaj ribič je lovil ribe v reki Eden pri Carlisleu, ko je iznenada začutil na trnku nenavadno težo. Misleč, da je ulovil veliko ribo, je potegnil trnek iz vode — a kdo popiše njegovo presenečenje, ko je zagledal na trnku ne ribe, ampak dragocen nakit.

Seveda je zadevo prijavil policiji. In res je preiskava dognala, da je nakit ukraden. Tatovi so ga bili najbrže vrgli v reko, da bi pri prvi ugodni priložnosti prišli ponj. Toda naključje je v srečo siromašnega ribiča (saj mu je v desetina vrednosti najdbe) njihove načrte prekrizala.

Kušar s tremi očmi

(nq-o) Newyork, septembra. Na Novi Zelandiji živi zanimiv plazilec, kušar tuatara, poslednji potomec predpotopnih pošastí: dinozavrov, ihtiozavrov in stegozavrov. Njegovi predniki so živeli dobrih 180 milijonov let pred nami, on sam pa zdaj živi na skalnatih otokih ob Novi Zelandiji. Močno je podoben predpotopnim zverinam, katerih rekonstruirane okostnjake občudujemo v muzejih.

Tuatava ima tri oči, srednje oko je pokrito s tenko kožico, vendar ima pa vidni živec, mrežnico in zenico.

Novozelandska vlada je izdala posebno stroge ukrepe, da ohrani ta poslednji vršček izumrle plazilske družine.

(sLife)

Smrt zaradi »črnega moža«

(d) Newyork, septembra. V Madisonu v ameriški zvezni državi Wisconsinu se je ondan pripetil nenavaden dogodek, da si je neki 10letni deček vzel življenje, ker je živel v neprestanem strahu pred »črnim možem«. Zato so zdaj v državi Wisconsinu izdali zakon proti staršem in vzgojiteljem, ki se ne zavedajo svoje odgovornosti.

V uvodu pravi zakon, da na duševno življenje otrok zelo slabo vpliva, če jih straše. Zato bodo po novem vsi starši in vzgojitelji, ki ne znajo otrok drugače vzgajati, kakor da jih straše »parkljuje«, kaznovani z zapornim delom dveh do treh let.

Posnemanja vredno!

Nevaren recept

»Rekla si mi, da naj obleko očistim z bencinom in naj jo čez noč obesim na prostem. Zdjaj pa imam!«

»Kaj mar madeži niso izginili?«

»Seveda so — skupaj z obleko!«

Deseti brat

Ljubezenska povest v verzih
po Jurčičevem romanu

V sedanji čas postavil in v stih preli
Ivan Rob

XXVI.

Če so prijetne naše ure,
hitreje čas od nas beži.
To šala naše je nature,
ki za spremembami teži.
Z jedjo, s kopanjem in s sprehodi
se hitro prekobali dan.
Že sonce nizko na zahodi
odhaja svetit v drugo stran.
Že zarja v rožnati pižami
v slovo mežika za gorami.

XXVII.

Znoči se. Mesec se prikaže.
Čuj! Zvonček poje prek dolin.
Nekje se slayček mlo zlaže
v tolažbo srčnih bolečin. —
V usodni utici sedimo.
Molčimo. Z nami noč molči.
Jaz iščem Olgi novo rimo,
ko mi gospa takó veli:
»Povejte pesem nam ljubavno,
sentimentalno in zabavno!«

XXVIII.

»O milostljiva, oprostite,
ustregel vašim bi željam,
a pesmice, ki je želite
poslušati, res ne poznam.«
»Nesporazum,« gospa odvrne,
»jaz vaših pesmic si želim,
ker po sodobni pesmi vedno
brez sanj in brez težav zaspim.«
Nato brenkalo v roke vzamem
in recitando peti jamem:

V zelnik mojega srca
sta dve kozi vdrla,
radi zelja boljšega
sta hudo se sprila.

Zelje žalostno leži
v srcu pomendrano,
še storovja najti ni,
vse je razorano.

Kozi sta se pomirili,
srčni zelnik zapustili.
V njem zdaj vlada krasen mir,
ali zelja ni nikjer.

XXIX.

Nihče pohvalil ni teh stihov,
glasu nihče pohvalil ni,
zaslišal sem le nekaj vzdihov;
nam končno dremež spat veli.
Pod streho sivga gradu,
tam v senci starodavne slave
pospale utrujene so glave,
le meni noč ne da miru.
Po srcu mi ljubezen rije,
dokler dvanajsta ne odbije.

XXX.

Takrat — o groza — vame plane
korakov drsajočih šum,
razsodnost vsako mi posname
in vzame moč mi in pogum.
Čuj, vedno bliže po hodniku
hitl nekdo, drsi nekdo;
pri srcu mi je ko bolniku,
ki gleda smrti že v oko.
Tedajci vrata zajčijo,
napnem oči, da me boljjo.

XXXI.

Postava čudna se prikaže,
v rjuho zamotana vsa,
na pragu brez besed obstane,
oči žaré ko oglja dva.
Tako stoji in v mé bolšči,
s trepetom mozeg mi navdaja,
pošast pa vidno se naslaja,
reži se zlobno in — molči.
Da molk moreči bi prekinil,
sem v grozno noč svoj glas porinil:

Zapelii mi moža!

Madžarski napisal M. Erdödy

Gospa Kitty se je ob devetih zvečer
pripeljala pred gledališče in se je
ustavila pri vhodu za igralce. Odprla
je vrata avtomobila in se obrnila do
vratarja.

»Prosim, pokličite gospodično Tesso
Szabojevo.«
In izročila mu je svojo posetnico.
Vratar je odšel.

Gospa Kitty je čakala. Zdačci se je
prikazala Tessa Szabojeva, ljubka
mlada igralka. Zelo prijazno je po-
zdravila svojo nekdanjo sošolko, toda
ta je kar takoj prešla k stvari.

»Tessa, majhne usluge bi te pro-
sila.«

»Če je le v moji moči.«
»Ne bo težko. Povedala ti bom prav
na kratko, za kaj gre.«

Gospa Kitty je umolknila in vprašu-
joče pogledala Tesso v nalepotičeni
obraz. Potlej je povzela:

»Zapelii mi moža!«

Tessa jo je začudeno pogledala. Kit-
ty jo je zgrabila za roko.

»Prosim te, stori mi to uslugo!...
Bogato te bom nagradila!«

Tessa se je zvonko zasmejala.
»Česa se le ne spomniš!«

Kitty je prebledela. Čutila je, da se
je s svojo željo izročila igralki na
milost in nemilost. Če ji Tessa prošnjo
odbije, se bo pred vsemi osmešila.

Zato je še dalje silila:
»Na ljubo najinemu nekdanjemu pri-
jateljsvu te prosim — prevzemaj mi
moža... Že dolgo ga ne maram več, va-
rati ga pa nočem. Rada bi se poročila
z drugim, toda prej se moram ločiti.«

»Skratka, priskrbim naj ti torej
vzrok za ločitev.«

»Tvoja vloga bo zelo lahka. Glavno
je, da vaju bom zasačila sama. Potlej
vložim tožbo za ločitev zakona in tako
se bom vendarle lahko poročila s svo-
jim dragim Kurtom...«

Tessa se je še zmerom obotavljala.
»Premislila se bom. Jutri dopoldne
te obiščem na stanovanju. Tamkaj se
bova tudi pogovorili, kako bi stvar iz-
vedli... Zdaj se mi pa mudi nazaj. Na
svidenje!«

*

Tessa se je odločila, da bo zapeljala
Kittynega moža še tisto popoldne. Obe
ženi sta načrt dobro pripravili: mož
se ob treh popoldne vrne domov. Na-
mesto Kitty bo našel Tesso. O polji šti-
rih bo vstopila Kitty. Vse drugo se bo
razvilo samo po sebi.

Kitty je napeto čakala, kaj bo. Tes-
sinemu početju ni nič kaj zaupala,
kajti bala se je, da bi ga njen mož
ne spregledal. Bil je namreč lisjak, ki
ga ni bilo lahko zvabiti v past.

Pustila je Tesso samo in zelo raz-
burjena odšla.

Namesto ob treh je pozvonilo že o
polji treh. Igralka je odprla vrata.

»Tessa Szabojeva,« je zažvrgolela,
»Kittyina prijateljica iz mladih let. Kaj-
ne, čudno se vam zdi, da me dobite
samo? Kitty se mora vsak čas vrniti.
Imela je važen opravke in me je po-
prosila, naj počakam na vas...«

»Sedite, prosim... Zelo me veselite!«
Tessa je sedla v naslanjač in zape-
ljivo prekrizala nogo.

»Ali vam smem ponuditi cigareto?«
»Pravkar sem vas hotela prositi
zanjo.«

Igralka je vzela iz cigaretnice ozko
cigareto in ko ji jo je mož prižgal, so
ga njeni svileni kodri lahno oplazili
po roki.

»Ne morem vam povedati, kako zelo
me veseli, da sem vas spoznal.«

Tessa je smeje se puhnila dim
predse.

»Res?«
»Častna beseda.«
»Bodite previdni... zatožila vas bom...«

»Tako lepi dami, kakor ste vi, se
človek ne more upirati...«

Tessa se je koketno naslonila nazaj.
»Skratka, vseč sem vam?...«

»In še kako!...«
Prišel je lepo ženo za njeno ozko
roko in se nagnil čisto k njej.

Tudi Tessa mu je stisnila roko in
pri tem je pomislila:

»Prišel je pol ure prej, kakor sva
ga pričakovali. Dobro bi bilo, da malo
zavlečem, kajti če pojde v tem tempu
dalje, ne bo mogla Kitty o polji štirih
ničesar več založiti.«

Izmaknila mu je roko.
»Gospod, pozabljate na zvestobo, ki
ste jo dolžni Kitty.«

»To naj vas ne skrbi. Sicer je pa
med Kitty in menoj od tega trenutka
za vselej opravljeno.«

Tessa se je smehljala.
»Ali gre to pri vas tako hitro?«

»Glejte, madame; to kar me priklepa
na Kitty, je nekaj čisto drugega. Naju
veže zgolj duševno soglasje. Saj po-
znate Kittyno hladno urav. Meni se pa
hoče temperamenta, ognjevitosti... Ze

PRI ZDRAVNIKU

Nemški napisal Alfred Nowak

Zdravnik: »Najprej bi rad vedel,
kaj pijete.«

Bolnik: »Predobrotini ste, gospod
doktor. Prosil bi vas torej za en
konjak.«

Zdravnik: »Ne razumete me prav.
Vprašam vas le, ali veliko pijete?«

Bolnik: »Kakor vzamete, gospod
doktor. Po mojem mnenju premalo, po
ženinem spet preveč.«

Zdravnik: »Ali vas večkrat hudo
žeja?«

Bolnik: »Ne, tako daleč pa sploh ne
pride.«

Zdravnik: »Mislim namreč, ali vas
kdaj že a muči?«

Bolnik: »Ne, gospod doktor, žeje se
kvečjemu veselim.«

Zdravnik: »In vaš tek?«

Bolnik: »Včasih ga imam, včasih
ne.«

Zdravnik: »No, in kdaj ga nimate?«

Bolnik: »Takoj po jedi, gospod
doktor. Toda moje srce, joj, moje
srce!«

Zdravnik: »Torej imate srčne te-
žave? In kaj jim je vzrok?«

Bolnik: »Ribolov.«

Zdravnik: »Ribolov? Saj to je ven-
dar zelo mirno opravilo.«

od nekdanj sanjam o takšni ženi, kakor
ste vi...«

Tessa je nemo gledala predse.
»Madame... Sama previdnost vas je
privedla semkaj... To srečanje nama je
usojeno Mar ne čutilite tega?«

»Da...« je dahnila Tessa in pobesila
oči.

Takoj nato je začutila vroč poljub na
svojih belih lehteh.

Vrata so se odprla in vstopila je
Kitty.

»Kaj imata?« je vzkliknila, vsa tre-
pečoča od razburjenja.

Tessa se je kot izurjena igralka zelo
začudila. Osuplo si je popravila obleko,
ki ji je bila zdrsnila z ramen. Kitty
jo je nadrla:

»Proč! Proč iz moje hiše!... Glej, da
se mi pri priči pobereš!«

Tessa se ni mogla načuditi, da Kitty
tako sijajno igra svojo vlogo; potihem
ji je zašepetala:

»Posrečilo se je...«
Kitty se je kar penila od razjarje-
nosti.

»Nesrečnica! Ali mar misliš, da je
ta bedna figura moj mož?«

»Kdo naj pa bo?«
Kitty se je onemogla zgrudila v na-
slanjač, komaj loveč sapo:

»To je vendar Kurt — moj dobri,
zvesti prijatelj!«

Bolnik: »Seveda, samo dovoljenja
nimam zanj.«

Zdravnik: »No, da, to je že res,
srčno napako imate. Toda z njo lahko
učakate še osemdeset let.«

Bolnik: »In brez nje?«

Zdravnik: »Če hočete ozdraveti, mo-
rate popiti vsako jutro kozarec mlačne
vode.«

Bolnik: »Saj jo že pijem, gospod
doktor. Samo da ji moja žena pravi
kava.«

Zdravnik: »Če bi radi popolnoma
ozdraveli, potem se morate alkoholu
čisto odpovedati.«

Bolnik: »Mislim sem, da bi mi mo-
goče pomagala operacija. Povejte, go-
spod doktor, ali je res, da majhni
ljudje dalje žive kakor veliki?«

Zdravnik: »Seveda! Goliat je umrl
prej kakor David.«

Bolnik: »Če torej za to boleznijo
umrem, bo vse to zdravljenje zastonj.«

Zdravnik: »To pa ne. Plačati mo-
rate vsekako. Popolnoma ozdraveli
boste le tedaj če ne boste sploh nič
več pili. Ali razumete?«

Bolnik: »Potlej sem pa neozdrav-
ljivo bolan, gospod doktor.«

(d G. k.)

Humor

Nič se ne čudi

»Ali ste čitali, da v našem mestu
vsako leto brez sledu izgine sto pet-
deset ljudi?«

»To mi je že znano — sem namreč
krojač.«

Zakonski prepri

»Pri Kačičevih je pa zavladala v
hipu tišina, čeprav je bil še pravkar
takšen vik in krik!«

»Pri njih je zmerom tako. Najprej
si pomečeta vse posode in krožnike
v glavo, potem pa skupaj sedeta in
jih pričneta lepiti.«

Velikodušnost

»Kovač je vse, kar je imel, zapustil
sirotišnici.«

»To je pa res velikodušno. Kaj je
pa imel?«

»Deset otrok.«

Rekorder je bolan

»Kako visoka je moja vročina, go-
spod doktor?«

»Ena in štirideset stopinj.«
»In kakšen je svetovni rekord?«

Natakarska

Jože meša juho.
Jože zdačci spusti žlico in ogorčeno
vzklikne:

»V juhi sta kar dve muhi!«
»Nič se ne razburjajte,« ga poto-
laži natakark, »najbrže bo zaljubljen
parček, ki je hotel iti skupaj v smrt.«

Zakonski odgovor

»Franci, kako bi le mogel živeti
brez mene?«

»Na vsak način ceneje.«

Iz otroških ust

Petrček se je okopal in hodi popol-
noma nag po spalnici. Sramežljiva se-
demletna sestra Sonja ga zatoži pri
mami in Petrček dobi ukor. Seveda
je užaljen in se na vse kriplje brani
nočne stražke. Tedaj pa meni Sonja
prezirljivo:

»Naša pestunja je prav rekla: kdor
ni tako ustvarjen kakor vsi drugi, ni-
ma nag hoditi okoli.«

Zasolil mu je

Nekemu gospodu je na cesti veter
odnesel klobuk. Neki škodoželjnejš mu
zakliče: »Pribijte si ga na glavo, go-
spod!«

»Prav rad, če bi imel glavo iz iste
snovi kakor vi!« je dobil odgovor.

Verouk

»Koliko zakramentov poznaš?« vpra-
ša katehet malega prvošolčka.

»Šest, gospod katehet,« odgovori
fantiček.

»Motiš se, fantiček, sedem jih je,
sedem!«

»Da, včasih jih je bilo sedem, go-
spod katehet. Toda zdaj jih je samo
še šest, saj mi je očka povedal, da
sta sv. zakon in sv. pokora zdaj en
sam zakrament!«

Neutolažljiva vdova

Sosedje venomer nadlegujejo mlado
vdovo Miciko, naj se v drugo poroči.

»Zakaj neki?« vpraša lepa vdova,
»saj imam psička, papigo in muclo!«

»Toda ti trije vam vendar ne mo-
rejo nadomestiti moža!« menijo so-
sedje.

»Pa še kako! Psiček ves čas go-
drnja, papiga ves dan vpije in mačka
ostaja vse noči zasaj!«

»Pijanec se spreobrne...«

»Jože,« pravi duhovni gospod, »ne-
poboljšljivi ste, pravkar prihajate iz
gostilne!«

»Saj vendar nisem pijan, gospod!«
odgovori Jože. »Posedel sem le ob
kupici piva pri svojih prijateljih!«

»To je vse?... Kaj pa nosite potem
v tej steklenici?«

»Hmm, hmm! Nekoliko zelenega,
toda polovica je za Franceta.«

»No, dobro Jože, ako se hočete po-
boljšati, imate koj tukaj priložnost.
Izlijte svojo polovico v jarek, le brž
se malo žrtvujte!«

»O, gospod... prav zares ne morem...
Moja polovica... je namreč... na dnul!«

Ona: »Veste, da znam brati tuje
misli?«

On: »Zakaj me potem še niste
poljubili?«

Radio Ljubljana

od 23. do 29. sept. 1937.

CETRTEK, 23. SEPTEMBRA:

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poro-
čila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■
13.15: Radijski orkester ■ 14.00: Vre-
me, borza ■ 18.00: Narodne pesmi na
ploščah ■ 18.40: Slovenska glasba za Slo-
vence ■ 19.00: Čas, vreme, poročila,
spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■
19.50: Deset minut zabave ■ 20.00:
Koncert pevskega društva »Sava« ■
20.45: Plošče ■ 21.00: Radijski orke-
ster ■ 22.00: Čas, vreme, poročila,
spored ■ 22.15: Radijski jazz ■ Konec
ob 23. uri.

PETEK, 24. SEPTEMBRA:

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poro-
čila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■
13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme, borza
■ 18.00: Ruski sekstet ■ 18.40: Zen-
ska ura ■ 19.00: Čas, vreme, poročila,
spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■
19.50: Novice o izseljenih ■ 20.00:
Fantje na vasi in Kmečki trio ■ 21.00:
Prenos iz Zagreba ■ 22.00: Čas, vre-
me, poročila, spored ■ 22.30: Angle-
ške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 25. SEPTEMBRA:

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, po-
ročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila

■ 13.15: V pisanem venčku se plošče
vrstijo. Plošče ■ 14.00: Vreme ■
18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Jav-
na dela v dravski banovini ■ 19.00:
Čas, vreme, poročila, spored, obvestila
■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Spored za
prihodnji teden ■ 20.00: O zunanji po-
litiki ■ 20.30: Vesela reportaža ■
22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■
22.15: Radijski orkester ■ Konec ob
23. uri.

NEDELJA, 26. SEPTEMBRA:

8.00: Kmečki trio in plošče ■ 9.00:
Čas, poročila, spored ■ 9.15: Plošče ■
9.45: Verski govor ■ 10.00: Prenos
cerkvene glasbe iz stolnice ■ 11.00:
Otroška ura ■ 11.30: Promenadni kon-
cert godbe »Sloga« ■ 13.00: Čas, vre-
me, poročila, spored, obvestila ■
13.15: Plošče po željah (oddaja pre-
kinjena od 14. do 17. ure) ■ 17.00:
Kmeška ura ■ 17.30: Lahka glasba ■
19.00: Čas, vreme, poročila, spored,
obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 20.00:
Prenos iz Prage ■ 22.00: Čas, vreme,
poročila, spored ■ 22.15: Radijski
jazz ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 27. SEPTEMBRA:

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, po-
ročila ■ 13.00: Čas, spored, obvesti-
la ■ 13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme,
borza ■ 18.00: Koncert Radijskega or-
kestra ■ 18.40: Pogled v bodočo se-
zono ■ 19.00: Čas, vreme, poročila,

spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■
19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Mozartova
ura ■ 22.00: Čas, vreme, poročila,
spored ■ 22.15: Prelovčevi samospevi
■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 28. SEPTEMBRA:

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, po-
ročila ■ 13.00: Čas, spored, obvesti-
la ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00:
Plošče ■ 18.40: Glasbeni spored v pri-
letu ■ 19.00: Čas, vreme, poročila,
spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■
19.50: 10 minut zabave ■ 20.00: Vio-
linski koncert ■ 20.40: Plošče ■ 21.00:
Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00:
Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15:
»Fantje na vasi« ■ Konec ob 23. uri.

„Moja mama me ne razume...“

(Babično pismo vnukinji Ančki)

Ljuba Ančka! Tvoje poslednje pismo me je bolj užalostilo kakor veselilo. Takšna si kakor nešteto sovratnic tvojih let! Jaz sem si pa domisljevala, da si vse boljša, vse bolj razumna, usmiljena in dovezetna! Ali sem se res zmotila, ali je pa pravica mladosti, da je površna in neskrbna? Najbrže bo prava pol, kakor zmerom, nekje v sredi.

Iz tvojega pisma veje nekako nezadovoljstvo nad materino skrbjo, ki jo ti preprosto imenuješ »sitnost«; pritožuješ se tudi nad »zastarelo vzgojo«, in nad »nerazumevanjem« svojih staršev. Vse te pojme in izraze, Ančka — nič se ne čudi! — so uporabljala dekleta že tedaj, ko sem bila še jaz mlada, in tudi takrat, ko je doraščala tvoja mati. Je že tako: starost in mladost gresta težko z roko v roki! Toda ti kot moderno dekle, polno novih zamisli, bi lahko skušala ugoditi to razliko, namesto da jo še postruješ!

Oglejmo si najprej od bližje materino »sitnost«: mama te ne pusti na izlet same s tovarišicami, raje bi videla, da bi šel z vami gospod profesor, ali pa kakšna druga odrasla oseba. Nedavno si prišla o pol devetih domov in mama je bila nejevoljna. Ondaj ti je vzela knjigo, o kateri praviš, da jo je »prebrala že polovica tvojih sošolk«. Nič kaj rada te ne vidi v družbi sosedove Mice in vsak čas te priganja k učenju. To so torej matine zahteve, ki so se tako nemilo dotaknile tvojega svobodoljublja.

Ančka, povedala ti bom nekaj čisto drugega, nekaj česar nisi morda še nikoli slišala, kar je pa na moč podobno zadanji materini »sitnosti«. Ko si bila še majhen knofek, je prišla mama s teboj k nam na počitnice. Vojna je bila in v mestih ni bilo dobrih mleka. Mi smo imeli pa še eno kravico, tisto čado, veš, ki si jo pozneje tako rada božala. Veš, kaj je rekla ranjaka teta Mica, ko te je zagledala? »Pojdite no, pojdite, saj ne bo živelo, kar mežnarju naročite, da bo o pravem času zazvonilo!«

Da si tedaj videla svojo mamico ni rekla, niti pogledala nas ni, samo solze so ji polzele po licih, kar venomer, brez prestanka.

Tetine prerokbe bi se bile skoraj izpolnile. Iz mesta si prinesla grižo, hudo grižo, kaj bi govorila; tako zelenih plenec še nisem videla! Tudi takrat tvoja mati ni jokala ne tožila. Samo noč za nočjo je hodila po sobi in te nosila, od postelje do vrat in spet nazaj, desetkrat, petdesetkrat, stokrat... Ti si pa vresčala, otepala, le sem pa tja si se umirila in zaspala. Takrat sem rekla mami: »Pusti zdaj, bom jaz pazila nanjo!« Tvoja mati me je pa užaljeno pogledala in rekla: »Oh, mama, pustite mi jo, tako se bojim zanjo!«

Ali kaj razumeš, Ančka? Ali se ti že kaj svita? Mlada si še in ne veš, da se človek za največjo srečo najbolj boji. In ti si materina prva sreča! Zmerom se je tresla zate, čeprav te ni zapirala v sobo, temveč puščala z otroki k igram. Sem in tja je pa prišla gledat, srce ji ni dalo miru; morala je videti, kaj počne njen otrok! In tvoji izleti? Ali niso zate tudi nekakšna igra? Toda to pot ste nameravale oditi daleč, v platinine — ali je kaj nenavadnega, če te mama tako nerada pusti na pot? Meni se bolj čudno zdi, da se nisi še nikdar spomnila in povabila tudi mamico na izlet. Med tem ko bi ti s tovarišicami trgala rože, ali smuknila na bližnji hribček, bi mama sedela v kakšni senci in čitala lepo knjigo. Sem in tja bi pa vstala in vas poklicala po imenu, da bi se prepričala, ali ste še vse zdrave in živce.

Namrduješ se, Ančka! Mama pa na izlet! Kakor da bi bila višja gimnazistka trileten otrok! »Ančka, ne pij mrzle limonade!« »Ančka, teta Pepci bo treba pisati!« Ančka sem, Ančka tja!

Deklece moje, saj te razumem! Devetnajst let imaš, pa bi bila rada prosta kakor tiček na veji, rada bi bila samostojna, »velika«! Priluhni vendar, kaj pravi starost, kaj meni tvoja babica: zmerom je vsak prepogod samostojen, prost in velik. Vselej prehitro obeti, kako prijetno se je nekoč grel v skrbi svojih bližnjih! Pogled mene! Starši so mi umrli, otroci odrasli! Sama sem zdaj, še preveč sama. Moje veselje so tvoja pisma in tisti solni dnevi, ko prideš iz mesta k meni na počitnice. Kako rada bi zdaj imela nekoga, ki bi trenutke popazil name, toda zdaj je prepozno!

Zaradi »črne ure« bodi pa kar zadovoljna. Do osmih si lahko zunaj, v parku ali na promenadi, potem moraš pa priti domov k večerji. To se ti zdi tako žaljivo! Misliš, da ti mama ne zaupa tiste pol urice? Zakaj pa vse stvari gledaš skozi tako ostra očala? Le pomisli: ob osmih imate večerjo in ako ne prideš točno, se jed ohladi in tudi poslabša. To pa še ni vse. Mama te mora čakati s pomivanjem posode, ki se tudi zavleče za pol urice, prav tako pa tudi

njena urica za spanje. Ves red postaviš na glavo s svojim zunanjim pomenkom na promenadi!

Ah otroci, otroci! Zmerom bi samo jemali! Ančka, ali se spomniš nedelje, tistih pustih, jesenskih nedelje, ko se že v soboto odločiš, da boš šla popoldne v gledališče ali kino? »Mama, danes grem v kino, saj bo kosilo malo prej kakor navadno!« In potlej greš. Zvečer ob osmih si spet doma. Pripoveduješ, kako je bilo, zakaj ti film ni bil všeč, obenem povečerjaš in kmalu odrineš v posteljo. Ali si pa že kdaj povprašala mamo, kako je bilo doma? Morda zato ne, ker ti ne bi vedela ničesar odgovoriti, saj je njen nedeljski popoldan prav hudo podoben delovnim popoldnevom. Mati vzame Tončkove hlače in ko so te cele, očkovne nogavice, potlej tvojo šolsko haljo in potlej, hvala Bogu, pozvoni. Tonček! Vrnil se je z nogometne tekme. Dve uri za njim prideš še ti.

Ančka, še nekaj naj ti svetujem, čeprav ne vem, ali me boš ubogala ali ne. Tri nedelje v mesecu naj bodo tvoje, eno pa posveti svoji materi! Saj ni treba, da jo povabiš v gledališče ali kino, morda mami to še ugažalo ne bi, dovolj je, da ostaneš pri njej, da ji delaš družbo, da ji ljubeznivo pomagaš pri krpanju, da ji pomoreš pri večerji. Ako je lep dan, jo pa popelji na izprehod po mestu ali okolici, pomenkuj se z njo kakor s svojimi tovarišicami, čeprav tolikokrat misliš, da te ne razume tako dobro kakor one. Saj ne trdim, da te sošolke in prijateljice nimajo rada! Toda njihova ljubezen je mlada, solnčna, sebična ljubezen, ki ne pozna bojazni, ker nima skušenj. Nobena tovarišica ti še ni dejala: »Ančka, rajši ne hodi tja, lahko se ti kaj zgodi!« ker se ni v srcu še nikdar zbal zate, kakor se vsak čas zboji za svojo ljubljeno tvojo mamo!

Naj končam današnje pismo, tako se je zavleklo, da sem pozabila vse polno novic, upam pa, da ti ni žal zanje. Vesela in zadovoljna bom, ako boš v pismu do dna doumela vsaj en stavek, ki spremlja življenje tvoje matere, stavek, ki ji je prišel na usta nekoč, v največji sili: »Pustite mi jo, tako se bojim zanjo!«

Te poljublja in pozdravlja tvoja babica.

Ženska v sodobnih poklicih

Privatna tajnica

Poklic privatne tajnice je kakor ustvarjen za žensko: delati, a ne po svoji zamisli, temveč pod moškimi vodstvom. Ni vsaka poklicana za docela samostojne poklice, ki zahtevajo od človeka koš iznajdljivosti in ustvarjalne sile. Marsikatera bi v samostojnem poklicu ne uspevala, primanjkovalo bi ji moči in volje; privatna taj-

Tajnica stenografira šefov diktat

nica izpolnjuje pa voljo drugega, voljo svojega gospodarja.

Seveda tudi ta poklic ni rožnat; kjer je volja, je tudi nevolja. Tajnica mora često neopaženo sprejeti gospodarjevo nevoljo in jo z ljubeznivostjo in duševno spretnostjo spremeniti v dobro voljo. Pot do uspeha je težka, nič čudnega, če je gospodar večkrat »nataknen« — prav tedaj naj stopi v ospredje dobra tajnica. Pogleda naj na pot, ko ugleda oviro, naj jo skuša kar sama odstraniti, če tega ne more, naj pa vsaj zavedno pomaga svojemu gospodarju.

Kakšna naj bo torej sodobna tajnica? Diskretna in taktna, previdna in podjetna, duševno prožna, pri tem pa tudi ročna, spretna in energična. Biti mora dobra psihologinja in se mora prilagoditi vsakemu okolju in vsaki okoliščini. Pri vsem tem naj pa seveda docela obvlada vse predmete, ki jih v svojem, nič kaj lahkem poklicu potrebuje.

»To je pa kopica dobrih lastnosti, ki so človeku že prirojene in katerih se le težko priučiti!« porečete začuden.

Res je. Vsaka ženska prav gotovo ni sposobna za tajnico. Morda se boste čudile, zakaj polagam tolikšno važnost na značaj. Toda prav v tem je glavna razlika — recimo — med spretno korespondentko in dobro tajnico. Korespondentka mora res docela obvladati tehnično znanje, toda niso ji nujno potrebne ožje, tesnejše vezi s podjetjem. Tajnično delo nima pa nobenega točnega obrisa. Danes to, jutri ono, pri tem je pa tudi še večerajšnje dokaj važno. Prišli smo torej še do ene lastnosti, ki jo mora imeti vsaka dobra in porabna tajnica: do dobrega spomina. Ako vse te vrline zabelimo s humorjem, bomo menda zadostili tudi najstrožjim zahtevam.

Vrnimo se še k tehničnemu znanju. Prav gotovo nimam namena, da bi ga podcenjevala, povedati hočem le, da je tehnično znanje vprašanje pridnosti in izobrazbe, nikakor pa ne človekovega značaja in človekove zrelosti. Najboljša in najsmotnejša je nedvomno trgovska izobrazba, pa tudi srednja šola je kolikor toliko uporabna. Zelo važno je znanje jezikov. Ni treba, da obvladate jezike »perfektno«; najboljšje je, da se jih nave-

Tajnica pri tipkanju stenograma

učite najprej teoretsko, pozneje jih pa izpopolnite, bodisi s konverzacijo doma, ali pa v domovini prizadetega jezika. Dobro je, da obvladate vsaj tri jezike in stenografijo domačega jezika; seveda ne pozabite pri tem na stroje, ki »povsod prav pride«. Nekoliko smisla za točnost, za organizacijo in red — pa vas bodo veseli v vsaki službi.

Človek mora pa zmerom stremeti po izpopolnitvi, zatorej tudi v službi ne gre docela zanemariti razno drugo učenje. Gotovo gospodarju ne bo neprijetno, ako se bo njegova uslužbenka zanimala za umetnost, glasbo ali fotografijo, seveda ako bo to zanimanje znala urediti tako, da ne bo segalo v njen poklic. Pametna in prebrisana tajnica ne bo pa nikoli pokazala, da zna kaj več kakor njen gospodar, saj

se bo zavedala, da se njen poklic omejuje le na pomoč in ne na vodstvo.

Vprašale boste: »Ali je pa to delo tudi dovolj zanimivo, dovolj prijetno in uspešno?«

Seveda, drage moje! Zavedati se morate le, da ima vsaka služba svoje meje in pogoje in tako tudi služba privatne tajnice. Ni vse tako, kakor je videti v zabavnem filmu, prestat je treba mnogo večjih ali manjših preizkušenj. Zanimivost je odvisna od podjetja, toda pri tem ni treba, da bi imela pisateljica tajnica zanimivejšje delo kakor tajnica pri veliki tovarni za čevlje. Povsod, kjer je delo v razmahu, kjer je podjetje v poletu in kjer so ljudje na svojem mestu, je delo tajnice sicer dostikrat naporno, zato je pa tudi zanimivo in kratkočasno.

N.

Poravnajte naročnino!

ELIDA MILA

Povsod enako mnenje: njihova kakovost je neprekosljiva!

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Riževa juha, buče v omaki, krompirjev piré, govedina. — Zvečer: Testenine s solato.

Petek: Fižolova juha, jabolčna gibanica in hruškov kompot. — Zvečer: Ribja marinada.

Sobota: Džuveč s srbsko solato, pečena jabolka. — Zvečer: Goveji golaž.

Nedelja: Goveja juha z vlivanci, nadevana telečja prsa, dušen krompir in mešana solata, Grozdova pogača. — Zvečer: Kranjske klobase z zeljem.

Ponedeljek: Obarna juha, krompir v omaki in govedina z rezanci. — Zvečer: Kisel stročji fižol, krompirjev piré.

Torek: Možganova juha, z mezgo nadevane palačinke, grozdje. — Zvečer: Segedinski golaž.

Pojasnila

* Džuveč: Zreži na kocke 1½ kg prašičjega vratnika, daj ga v lonec in nalij vode, da stoji čez meso, malo osoli in pusti počasi vreti. Med tem daj v kozico dve žlici masti, zaručni v njej žličo čebule, pridaj 20 dkg riža, malo soli in pičel 1½ l vrele vode. Zdjaj pomakaj v vrelo vodo posamezne paradižnike in jih olup; opeci in olup 6 sladkih, še zelenih paprik, odstrani seme papriki in paradižnikom, pa oboje zreži na rezančke (na seme vlij malo vode, prevri in precedi k mesu). Zdjaj daj v kozico plast na pol spraznega riža, nanj daj koščke mesa in papriko, vrh paprike še paradižnike in polj s so-

kom od mesa, pa porini za približno 20 minut v pečico, da se speče. To daj s solato ali brez nje na mizo.

** Grozdova pogača: Naredi krhko kvašeno testo, ali krhko testo s praškom, ga razvaljaj za pol prsta debelo in položi na pločvino ali v tortni model, potrosi z jagodami 1 kg grozja in polj s temle polivom: zmešaj 1¼ l smetane, 12 dkg sladkorja, malo cimeta, 1 jajce in pest drobtin (drobtine lahko sprajšiš s presnim maslom), iz ostankov testa naredi čez nadev mrežo, jo pomaži z jajcem in rumeno zapeci v precej vroči pečici. Pečeno pogačo razreži na poljubne kose, potrosi s sladkorjem in daj toplo ali mrzlo na mizo.

*** Nadevana jaja: Skuhaj v trdo tri jajca, olup in počez čez sredo prereži; rumenjake vzemi ven, beljake pa ob koncu obreži, da narediš okrogle lončke, potem namoči v sladki smetani pol obribane žemlje, ožmi jo in pretlači skozi sito z rumenjaki vred. Segrej potem malo presnega masla, daj vanj malo drobno zrezane čebule, peteršilja in nastirganega kruha, posebej v skledi pa vmešaj 7 dkg presnega masla, pridaj 4 rumenjake, sneg in malo soli, pa veliko žlico smetane. Vmešaj pa tudi one rumenjake z žemljo, primešaj praženje iz kruha in dve žlici prej omenjene redke zmesi. Namazi skledo, daj noter malo redke zmesi, postavi lončke iz beljakov vanje, napolni jih s tršo zmesjo, kakor bi dala rumenjake noter, čez daj pa spet redke zmesi. Speci in daj na mizo. Zraven serviraj zelen grah ali kako drugo dobro prikuho ali omako.

Naš nagradni natečaj

Odmev iz dežele črnega demanta

Spoštovani!

Z velikim veseljem sem sprejela Vaše pismo in prelepo darilo 100 din, ki ste mi jih poslali za nagrado. Nisem si mislila, da bodo moje skromne vrstice, poslane k vam v belo Ljubljano, našle tako srečen odmev. Bila sem nemalo presenečena, ko sem med srečnimi nagrajenkami čitala tudi svoje ime.

Srečno rada odgovarjam tudi na vaše vprašanje, kako živim in kako gospodinjim. Gospodinjim tako, kakor mi pač dopuščajo skromne razmere, a živim vzlic temu srečno in zadovoljno. Da boste pa laže razumeli, kako more preprosta rudarjeva žena živeti srečno in zadovoljno, mi dovolite, da vam na kratko opišem svoje življenje.

Rodila sem se v prijazni dolinici v Zagorju ob Savi. Bila sem enajsto dekle revne rudarske družine. Ko mi je bilo tri leta, se je smrtno ponesrečil moj oče. Sama je ostala mati z dvanaestimi otroki. Žulji na njenih rokah so pričali, koliko trpi, kako se bori za naš vsakdanji kruh. V bedi in revščini so tekla moja otroška leta, vendar pod okriljem matrine ljubezni.

Ko mi je bilo trinajst let, sem si sama pričela služiti kruh. Še mlada sem klonila tilnik trdi pesti usode. Šla sem na delo v zagorsko steklararno, kjer sem delala šest let. Šest dolgih let sem se borila, trudila in pehala, da si prislužim srečo, pravico do zadovoljnega življenja. Sanjarila sem o tišem miru, ljubljnem možu, materinski sreči. In prišel je dan, ki je izpolnil moje želje in utešil hrepenenje mladega srca. Takrat pač nisem slutila, da me čakajo težki življenjski boji in da imam dovršiti tako dolgo, komaj začeto življenjsko nalogo. Bila sem srečna. Saj sem prestrašila najlepšo mladost, dala najboljšje moči za to srečo.

In tudi danes ne tožim. Moževa dolgoletna bolezen, majhni otročki, skrb in bol, vse to je izpilo mojo mladost, a je izklesalo iz mene močno in trdno ženo, ki ne kloni pod vsakim udarcem. Vpogled v življenje moje matere mi je pa kakor odprta knjiga, polna gorja, in iz nje zajemam moči in potrpljenje v zavesti, da nisem sama, da jih je mnogo tisoč meni enakih. Ko bi se žene in matere večkrat poglabile in trpljenje drugih, koliko laže bi nosile svoje gorje! Bile bi srečne in zadovoljne, kakor sem zadovoljna in srečna tudi jaz.

«Družinski tednik» pa je in ostane moj zvesti prijatelj, ki me uči in tolaži, a nikdar ne izdaja. S svojimi dobrimi nauki in nasveti po-

laga v naša srca bogate sadove za življenje. Saj ni tako lahko kljubovati viharjem usode in trpeti pod njenimi udarci.

Zdjaj pa vam vsem skupaj še enkrat kličem: Iskrena hvala!

Vas pozdravlja vaša hvaležna naročnica

Kati Zupanova, Retje ob Savi 63, p. Trbovlje I — Vode.

Pripis.

Prav lepo pozdravljam tudi gosp. Hako. S svojimi lepimi članki je vzdramil že marsikatero spečo misel v mojem srcu. Naj zdravstvuje in naj nam napiše še mnogo, mnogo lepega.

Otroške vozičke in igrače, šivalne stroje

kupite po ugodnih cenah pri

S. REBOLJ & DRUG

Ljubljana, Gosposvetska c. 13

ALI SO JAPONCI zdrav narod ali prenapet? Ali so VEČ VREDNI OD NAS?

Spodnji članek povzemamo po knjigi »Yamato, vera v poslanstvo japonskega naroda«, ki jo je napisala Svirčarka Lily Abegova. Pisateljica je vrasla na Japonskem in popolnoma obvlada japonsčino; štejejo jo med najboljše poznavalce otoške države Daljnega Vzhoda.

Ni lahko govorili o duševnem ali telesnem zdravju naroda, ki nam je tako tuj kakor japonski, zdrav pa še tako docela drugačen od nas. Japonsko početje se nam zdi dosikrat nerazumljivo ali histerično, in vendar velja na japonskem za popolnoma normalno.

Tudi velika raznovrstnost znotraj japonskega naroda otežuje presojo. V Mandžukuu srečamo zdrave, širokopleče vojake, po postavi skoraj nič manjše od evropskih. Človek jim verjame, da so v mandžurski vojni prehodili pri 40° mraza do 80 km na dan, in tudi to jim verjamemo, da požene sto tisoč nipskih sinov tisoč Kitajcev v beg.

Zagoreli ribiči in kmetje na japonskih obalah so pravi allehi, čeprav so navadno majhne in čokate rasti. Toda čim bolj gremo v goré, tem manj srečamo takih atletov, namesto njih vidimo pa drobne kmetiče, tako šibke, da si je težko predstavljati, kako morajo biti kos težkemu poljskemu delu. Še mnogo neugodnejši vplis o telesni konstituciji in zdravju japonskega ljudstva dobimo v velikih mestih. Tam vam večina ljudi toži o vseh možgih boleznih in bolečavosti; resne bolezni so to, kakor proin in nagnjenost na pljučni tuberkulozi, ali pa manjše nadloge, kakor glavobol, vročica, nervoznost. Zdravila in praške nosijo skoraj vsi kar s seboj, zraven hodijo pa radi in pogosto k zdravniku.

Japonci nam zavidajo naše zdravje

Tuče poreče, da se mu vse te reči zde nemara samo zato nenavadne, ker ni nanje pripravljen pri sinovih Daljnega Vzhoda; saj se povsod bere, kako izlaha preneso vse telesne napore. Toda kaj kmalu se mu odpre, da ljudje nikjer nikoli ne govorijo o zboljanju ljudskega zdravja, o problemih prehrane in o potrebi sportnih vaj. Zraven bo izvedel, da Japonci zavidajo belo plemu zaradi njegove krepke rasti, njegovih uspehov in zdravja. Po prvem srečanju s tujci v preteklem stoletju so si na japonskem vsi vprek želeli, da bi bili »veliki in močni kakor belci«. Japonci nas je zmerom imel za čvrstejši in zdravejši od sebe. Najbrže je imel prav. Mirno lahko zapišemo, da je japonsko ljudstvo zastran zdravja v splošnem na slabšem kakor evropske dežele.

Ze več stoletij živi velik del japonskega prebivalstva v mestih. Tokio je bil v 18. stoletju največje mesto na svetu. Danes je tretje. Ni dvoma, da je to mestno življenje — prav tako kakor drugod — ljudi pomelkužilo. Zato tudi ni čudo, da so potomci teh mestnih ljudi ozkoprsi in bolehlavi. In mesta so se medtem razvila v vlemesta in vzrasla so še nova. Mnogo več o polovice japonskega prebivalstva živi danes v teh mestih.

Kakor povsod na svetu prihajajo tudi na japonskem skoraj vse večje pobude s kmetov. Mnogo generalov, visokih uradnikov in vodilnih gospodarstvenikov so kmetski sinovi, ne pa potomci nekdanjega vojaškega samurajskega stanu, kakor zlasti pri oficirjih nápak d'mnevano.

Japonska torej načelno ne bi bila v drugačnem položaju kakor druge dežele — če bi le imela zdrav kmetski rod in zdravo poljedelstvo. Tega pa danes nima več. Stiska japonskega kmeta ne ogroža samo ljudskega zdravja, temveč obstoj naroda samega. Japonski kmet ni imel nikoli z rožicami poslano, zmerom je moral trdo delati. Toda poslednja desetletja so ga okoliščine spravile malone na rob prepada. Glavno krivdo teh razmer nosi japonski zakupni sistem, saj mu vzame 40–70% njegovega pridelka; kajli silno redki so japonski kmetje, ki lahko rečejo, da je zemlja, ki jo obdelujejo, njihova last.

Sirovašno in sestrano kmetsko prebivalstvo je ena izmed najhujših skrbi japonskega naroda. Pri zadnjih naborih so v nekaterih kmetskih okrajih vzeli v vojake komaj 10–20% nabornikov, vsi drugi so bili preslabotni in zaostali zaradi nezadostne hrane.

Kakšna bodočnost čaka narod, ki tako zanemara pravi svoje moči, svoj kmetski stan? Častihlepni Nipon s svojimi velikopoteznimi imperialističnimi načrti nam odkriva tu rano, ki se utesne lepega dne razvili v kal smrtonosne bolezni.

Telesna zaostalost kmetskega stanu ustvarja razen neposredne telesne škode tudi veliko nagnjenost k boleznim, prav posebno k tuberkulozi. Tuberkuloza in proin sta na japonskem pač najbolj razširjeni bolezni. Nekateri tuji zdravniki trde, da je najmanj 70% Japoncev nagnjenih k tuberkulozi.

Značilno je dalje, da imajo Japonci tudi slabe oči in zobe. Kratkovidnost pa ne bo samo vzrok obilno čitanje knjig in študiranje, temveč tudi oči utrjujejo drobno delo celih rodov rokodelcev in umetnikov. Nikjer na svetu ne nosijo ljudje toliko nočnih ovkov kakor na japonskem. Na zimski olimpijadi v Garmischu so imeli trije od štirih japonskih desalcev nočnike; na japonskem se za to še zmečnili ne bi, Nemcem se je pa zdelo tako nevsakdanje, da so vsi listi še posebej omenili.

15krat več samorodov kakor na Nemškem

In vendar: neutajljivo je, da je pomelkužen in prekulturni japonski narod dosegel velike uspehe. Kako jih je zmogel? Japonci ve na to vprašanje samo en odgovor: »japonski duh«.

Da, japonski duh — brez tega pojma nam japonski značaj ni razumljiv, saj je vzrok vseh njegovih moči in slabosti. Dosikrat smo že brali, da je ognjenišvo otoške države oblikovalo japonski značaj. In res je moči Japončeve neuravnoteženost primerjali le s polresom, njegova nepriča-

kovana histerična dejanja ali izjave le z izbruhom ognjenikov.

Na zunaj nas najprej osupi nenavadno visoko število samorodov: povprečno 15.000 na leto. Z drugimi besedami: vsak dan si 50 Japoncev vzame življenje. Pečnastkrat toliko kakor na Nemškem!

Največ beremo v Evropi o žrtvovanju za domovino. Tako si na primer neki mladenič izprosi sprejem pri predsedniku vlade, da mu izroči nekakšno spomenico o slabostih japonske politike. V podkrepitev te svoje spomenice si v kabinetu ministrskega predsednika razpara trebuh. Ko je Amerika omeila priseljevanje Japoncev, si je pred ameriškim poslanstvom v Tokiu nešleto Japoncev vzelo življenje. V rusko-japonski vojni so šli japonski častniki vpričo sovražnika v smrt, ker jih niso že v prvih petih minutah zadecle ruske kroglice.

Neskončno mnogoštevilnejši so pa samomori zaradi nesrečne ljubezni, zaradi družinskih skrbi ali zaradi razhajenja časti, iz nezadoščene častihlepnosti ali pa zaradi uboštva.

Drugi kraji, drugi običaji...

Doživljaji na skrajnem severu

Iz članka slavnega danskega raziskovalca Grenlandije, Petra Frechna v »Reader's Digest« (Pleasantville, USA).

Ko je odšel Knud Rasmussen na medvedji lov, sem stanoval pri Miniku in njegovi ženi. Pozneje je odšel na lov tudi Minik in me pustil samega s svojo mlado ženo. Da ne bi nastale razne govorice, smo poklicali neko deklico, Navarano po imenu, naj ostane ponoči pri Minikovi ženi. Navarana obleka je bila strahotna, toda deklica je bilo zmerom židane volje in v hiši je kar oživelo, kadar je stopila vanjo.

Tako sem kmalu kar težko pričakal Navaranin prihod. Naposled, ko je nekega večera spet prišla in Minikove žene ni bilo doma, sem ji dejal, naj rajši ostane pri meni. Pogledala me je in preprosto odvrnila:

»Tega ne morem sama odločiti, ker sem le šibko deklica.«

Toda njene oči so govorile govorico, ki jo pozna vsako deklica. Prosil sem jo samo, naj se z druge strani ležišča preseli na mojo stran — to je bilo vse ženitovanje, ki je potrebno v tej deželi nepokvarjenih ljudi.

Drugi dan me je vprašala, ali naj se vrne domov, in ko sem rekel ne, je to veljalo za zmerom. Nekaj ur pozneje je prišel vprašat eden njenih bratov, zakaj se ni vrnila domov. Odgovorila je: »Nekdo ima v tej hiši opravke, da šiva zase!«

Fantje je osupnil, toda rekel ni nič; obrnil se je in stekel z novico od hiše do hiše.

Spet me je osupila molčečnost teh čudovitih ljudi. Nič ne ni nje ne menile z besedico namignili, da ni deklica že od vekomaj stanovala pri nas. Gost-

Prekipevanje čustev je pri Japoncu v ozki zvezi z njegovim naukom in z njegovo voljo, da bi se imel v oblasti. In v takšnih primerih se pokaže nevarnost prenapetosti tega nauka japonskega duha.

Posebno nas pri Japoncih presenečijo pa tudi groze eklatne čustvenosti, eklatne razjarjenosti ali bojevitosti. Nikjer na svetu ne doživiš tako pogosto kakor na japonskem, da se vse gledališče ali ves kino topi v solzah. Prav gofovo ne srečaš tudi nikjer drugod toliko jokajočih mož. Japonci se razjoka ob ganljivem prizoru, zaradi duševnega pretresljanja ali zaradi kakšne žalive. Potem ga pa na lepem utesne prevzeti sveta jezica ali brezumna togoča, in v takšnem stanju je zmožen tudi najhujših hudodelstev. Razsrien Japonci je straven in silno nevaren.

Japonska, domovina birokratizma

A prav ta Japonci, ki mu stroga narodna člika komaj kroji temperament, je zraven tega — najbolj birokratski človek na zemeljski obli. Biro-

kraizem obvlada vse japonsko življenje. Znana je zgodba o nekem vložniku v Tokiu. Ker se je pripeljal na drugi strani ceste, ki ni spadala v njegov revir, je neki japonski redar mirno gledal vložnice pri delu, ne da bi bil posegel vmes. Prejšnja leta se je utesnilo pripetili, da si srečno prišel čez trnel most, a si se moral vrniti, ker je bil prehod čezeni prepovedan.

Japonski značaj se nam zdi nena-raven in izumetničen. Mogoče mu delamo krivico, ker ga gledamo z zahodnjaškimi očmi. Napaka, ki jo navadno zagrešimo pri presoji drugih narodov, da jih namreč gledamo preenočne, preveč preproste, nas pri Japoncih se posebno zapelje v zmofo. Japonski značaj ni nikdar preprosti ali celo primitiven, temveč je poln nasprotij; značaj je starega kulturnega naroda, vzraslega iz raznolikih plemen. Morda nas Japonci v poznavanju človeške duše in njenih izlivov prav tako jako prekaša, ker je njegov lastni značaj zapleten in se je že zato tako temeljito ukvarjal s temi stvarmi.

na svidenje in naše žene nikoli ne zinejo našega imena, kadar nas ni doma, pa če smo še tako dolgo zdoma. Dokaz slabe vzgoje je namreč javno pokazati skrb zaradi odsotnega moža. V letu po moji poroki sva z Rasmussom odšla na potovanje po severnogrenlandskem ledenem rtiču v upanju (ki se je pa izjalovilo), da bova našla pogrešanega znanstvenika in raziskovalca Mikkelsona. Srečna sva se celo smela šteti, da sva se še sama vrnila, kajti v teh krajih ni še nihče potoval. Več mesecev sva bila zdoma, toda ko sem stopil v hišo, Navarane nisem našel nikjer.

Zavpil sem: »Navarano, spet sem doma!«

»Kaj pa je?« je odvrnil njen glas, nekje odgoraj. »Nekdo mora očistiti kuhinjo!«

Sele ko so vsi odšli, je prišla in me pozdravila. Povedala mi je, da se je bala, da me ne bi spravila v zadrego.

Nekaj števil s pariške razstave

Prostor, ki ga zavzema pariška razstava, ni posebno velik. V tem pogledu je imela rekord svetovna razstava leta 1900; takratno razstavišče je merilo 216 hektarjev. Sedanja razstava zavzema samo kakih 100 hektarjev.

Letošnje razstavišče ima obliko križa, čigar daljši krak meri 3 in pol kilometra, krajši pa 1 1/2 km.

Notranjščina paviljonov na razstavi meri vsega skupaj 450.000 kvadratnih metrov.

Na razstavo drži 35 vhodov. Nekateri med njimi so velikanski. Pri vstopu bi vsako sekundo lahko vstopilo 900 obiskovalcev, torej več ko 3 milijoni na uro.

Razstava ima okrog 300 paviljonov, prostornina vseh zgradb pa znaša 4.500.000 kubičnih metrov.

Na razstavi je več ko 100 stolpov; če bi jih postavili drugega vrh drugega, bi segali 3000 metrov visoko.

Za razsvetljavo in električni pogon vseh naprav na razstavišču je treba 800.000 konjskih sil energije. Tok ima napetost 12.000 voltov, 230 transformatorjev ga pa spreminja v 115volt-nega.

Na razstavi je 3000 vodometov, ki vržejo v sekundi 15.000 litrov vode v zrak, t. j. 54.000 kubičnih metrov na uro.

Na razstavi imajo tudi največjo fotografijo sveta. Dolga je 24 široka pa 12 metrov in visi v avstrijskem paviljonu.

»Je sais tout«, Pariz

Drugi del članka »Čudeži fotografije« smo zaradi obilice drugega gradiva odložili na prihodnjič.

Za reformo današnje šole

V 2.400 URAH bi hotel H. G. Wells izoblikovati

iz šolarja zrelega državljana

V prejšnji številki smo na drugem mestu priobčili ostre Wellsove besede na rovaš današnje osnovne šole. Krivico bi storili slavnemu angleškemu pisatelju in sociologu, če bi objavili samo njegovo kritiko, ne pa tudi konstruktivnih misli za reformo zastarelih šolskih sistemov — tembol, ker njegovi očiti ne zadenejo samo angleških šol. — Spodnji članek je prirejen po Wellsovi izjavi dopisniku pariškega »Oeuvra«.

»Ne kaže nam izgubljati čas, če nočemo, da bi naše šole še dalje leto za letom »fabricirale« nove trume nerazsodnih in neuravnoteženih nevednežev, nezaupljivih in hkratu lahko govornih živalsko-črednih ljudi, ki gredo na vsake limanice — ne kaže nam spričo strahotnih odgovornosti in nevarnosti današnjega sveta. Vsa ta bitja niso drugo kakor krma za topove...«

Tako je govoril H. G. Wells na letošnjem običnem zboru angleških ugoviteljev v Nottinghamu, ne meneč se, ali bo zadel na levo ali na desno. Londonskemu dopisniku pariškega »Oeuvra« je potem podrobneje popsal, kako si predstavlja novodobno šolo, iz zanimive izjave povzemamo bistvene točke.

»Splošna nevednost, ki vlada dandanašnji celo med uglednimi ljudmi, nevednost o šet tako preprostih stvarih iz političnega in socialnega življenja, je po mojem glavni vzrok križev in težav današnjih dni.«

Zato predlaga Wells spremembo metod:

»Dosedanji okosteneli urniki morajo napraviti prostor sodobnejšim. V ta namen bi potreboval 2400 ur.«

30 ur na teden bi morali šolarji posvetiti učenju svoje materinščine in drugih jezikov, branju in pisanju, računstvu, ročnim delom, telovadbi, glasbi itd. To je najglavnejše; ostalo bi torej šest ur na teden, da se otroci pripravijo za življenje. Teh šest tedenskih ur bi dalo vsega skup 2400 ur šolanja.

»Začeli bi s pripovedovanjem resničnih zgod o zgodovini in o drugih deželah. Nekoliko bi kazalo govoriti o postavah, o razbojnikih, o kraljih in njihovih osvojitvah,

ne vidim pa, zakaj naj bi otroke na tej stopnji učenja trafilji z letnicami in z rodovniki dinastij. Pač bi pa nekoliko povedali o ledu in vodni pari, potem bi pa prešli k osnovnim naukom fizike in kemije. S proučevanjem domačega kraja bi učencem nazorno pokazali, kaj je najlepše.

Potlej bi prišla na vrsto biologija. Saj si otroci sami žele, da bi kaj več vedeli o živalih, kakor tisto, česar jih uče... Pokazati bi bilo treba šolarjem, kako žive rastline in živali, in koliko zdravje pomeni.«

Prihodnja stopnja »oblikovanja bodočega državljana« bi terjala 800–1000 ur pouka. Tu bi bilo treba zgodovino tako predočiti, da bi novi rod vedel, da je današnji svet eno samo obcestvo.

»Prepričan sem,« je rekel Wells, da sedanjí bojeviti patriotizem zmedenih ljudi, ki tako očitno ogroža današnjo civilizacijo, najbolj vcepilja učencem zgodovinske ure.«

Zastran zemljepisa je Wells dejal, da bodoči šolarji ne bi več drdrali na pamet rtičev in rek, zato bi jim pa fotografije in filmi dali živo in verno predstavo o tujih deželah in njihovem rastlinstvu in živalstvu.

Nato bi pogledali po drugih področjih, v svet strojev, optičnih in električnih aparatov, radia itd.; rekli bi kakšno besedo o fiziki in teoretski kemiji, pa o ploditvi, o glavnih boleznih in nadlogah.

»Vse to, kar sem doslej povedal,« je nadaljeval Wells, »zahteva več in boljših učiteljev. In ti učitelji in profesorji bi morali ostati zmerom sveži, da se tako izrazim. Dve tretjini sedanjih učiteljev je zrelih za pokoj; v današnji dobi napredka morajo zdravniki in šolniki nujno korakati s časom. Vse stare šolske knjige spadajo v peč.«

Tako bi »bodoči državljan« dosegel drugo stopnjo, stopnjo, ko se začne zgodovina ukvarjati z razvojem narodov in s čedaljški pouk je ostal to, kar je bil pred 37 leti.

večjo pomembnostjo gospodarskega razvoja. Semkaj spada proučevanje teorij o individualizmu in socializmu, o korporacijski državi in o komunizmu.

»Danes ženemo naše mlade ljudi brez sleherne priprave v boj s tendenčnimi in pristranskimi nauki. Tako daleč jih ženemo, da od zmedenosti ne vedo ne kod ne kam. Edino, za kar se ubogi siromaški v tej svoji zmešanosti lahko odločijo, je to, da vikaajo »proti« — naj gre že za to ali ono: proti rdečkarjem, proti kapitalistom, proti fašistom. Čim večji nevednežji so, tem bolj so »proti«, tem huje sovražijo nekaj, o čemer se pojma nimajo. — Posebna panoga zgodovine bi bil na tej stopnji pouk o vojnah.

Vštric s tem si bodo šolarji želeli temeljitejšega znanja o svetovnem zemljepisu, o človeških plemenih, o zemeljskih zakladih. Sedanje pustošenje gozdov, spreminjanje pašnikov v pešene pušcave zaradi nesmotrne kulture, zapravljanje naravnih zakladov, kakor premoga, petroleja in vode, pobijanje koristnih živali na debelo, kakor kitov, pingvinov, tjučenjev in rib: vse to bi morali biti predmeti splošnega znanja.«

Govoriti bi bilo treba tudi o denarju. Nato bi prišla na vrsto »osebna sociologija«: stvarno in nepristransko bi razložila poglavitne nauke o veri in filozofiji.

S tem bi se 2400 ur izčrpalo. Novi državljan bi si tako zgradil trdno podlago, imel bi pa tudi potrebo po izpopolnitvi svojega znanja; tako bi se povzpelo do prihodnje stopnje, do stopnje specializacije; pri tem bi dobil tudi splošen pouk o politiki.

Razen tega bi bilo treba uvesti še posebne ure za odrasle in nadaljevalne tečaje za tiste, ki bi se radi izpopolnili, da bodo v svoji stroki zmerom na višku.

»Živimo v dobi,« je končal Wells, »ko stane vojna ladja 2 milijardi din, v dobi, ko smo čez noč pomnožili naš državni proračun za 100 milijard din za oboroževanje; živimo v stoletju, ki je od leta 1900. iz nič ustvarilo zeppeline, radio, bombnike... Le šol-

ustvarilo zeppeline, radio, bombnike... Le šol-

ustvarilo zeppeline, radio, bombnike... Le šol-

DROBTINE Z VSEGA SVETA

6 NARODOV — 1/4 SVETA

Tri četrtine obkoljenega sveta je v rokah šestih narodov, ostale četrtino si pa deli več kot 60 držav. Zemeljska kopnina meri 57 milijonov kvadratnih milj; približno četrtino (13,7 milijona kvadratnih milj) imajo Angliji v rokah. Druga največja kopninska država je sovjetska Rusija s sedmimo celotno zemeljsko kopnino (8,14 milijona kv. milj.). Na tretjem mestu je Francija s 5 milijoni kv. milj in na četrtem Kitajska (4,250.000 kv. milj.). Peta je Brazilija in Šesta USA, obe s 3 milijoni kv. milj. (»Medley«, London)

SOLNČNA TOPILOTA

Če bi se vsa toplota, ki jo sonce odda v vesoljstvo, uprta v eno sekundo, bi v eni sekundi zavrela W. F. G. Swann

KDAJ SE JE TREBA RODITI?

Zakaj se največ ljudi rodi v marcu in zakaj pridejo navadno v tisti dobi, ko je malo porodov, tak radi na svet pohabljeni in bebi?

Na zadnjem kongresu ameriške Znanostne akademije je dr. William Patterson na podlagi statistike dokazoval, da bodo potomci iz zakonev, sklenjenih v prvi polovici leta, po vsej verjetnosti bolj zdravi in čvrstejši ko ljudje, ki so spetli v drugi polovici leta. To znanje se mu je odprlo po proučitvi 25.000 življenjskih izjav iz ameriške enciklopedije »Who's Who«. Iz življenjskih ameriških učenjakov in iz podatkov ameriških umolnic.

Po njegovem bi se morali otroci spočiti v dobi največje zivljenjskega ritma v naravi, t. j. v marcu, ne se zima umika pomladi. Dr. Patterson meni, da so otroci, spetli v prvi polovici leta, v boljši odpranosti proti boleznim, da ucajajo višjo starost in da bo med njimi več znamenitih, kot kakor med otroki, spočetimi v drugi meseci. (»New York Times«)

ČEVLJI

Batov tednik »Der Pioneer« (Zlin) priobči zanimivo statistiko o svetovni porabi čevljev. Povprečno pride na vsem svetu 0,8 para čevljev na posameznika. Največ čevljev nosijo Američani (USA), nato Čehoslovaki in Angličani.

JAPONSKA NEUTRJETNOST

Japonci se silno boje prehlada. Zato opazimo pri njih mnogo navad, ki se zde nam belcem izraz pretirane previdnosti ali celo pomelkuženosti. Tako n. pr. Japonci niti v juliju pri 36° vročine ne podnovi ne ponoči ne odloži pri ljubljene debelega in širokega trebušnega pasu; prepičani je, da bi ga brez njega smrt pobrala. Evropei se v japonskem morju že aprila in še novembra radi kopelijo. Japonci le od konca julija do začetka septembra. Sportni plavalci se za tekme vsi brez izjeme pripravljajo v kopališčih. Bojazen pred mrzlo vodo je nedvomno v zvezi s strahom pred revmo.

Skoraj vsi drugi Japonci nosi od jeseni do pomladi posebna ustna in nosna varovalca. Trjavski sprevidni, tekati, ugledne dame, gde: vse jih lahko vidite s črnimi »nagobnikmi«. Tudi voljstvo jih ima; v Mandžuriji se bili cali polki opremili z njimi. »Nagobnik« sestoji voljide iz črnega, z gazonovno podložnega trikotnika, ki pokrje usta in nos; baje varujejo pred okužbo. (Lily Abegova, »Yamato«)

36 MILIJONSKIH MEST

Na svetovnem zdravniškem kongresu v Nottinghamu je govoril tudi o begu s kmetov. Ugotovili so, da se ljudje čedalje bolj selijo v mesta. Leta 1600. je bilo na vsem svetu samo 25 mest z več ko 100.000 prebivalcev. Leta 1922. jih je bilo že 400. Danes premore več svet 540 volestov, med njimi 36 milijonov. (»Morgens«, Duns)

SVINČNIKI IZ LJUDI

V toliko telesu je toliko ooljka, da bi iz njega lahko izdoli gradiva za 9000 svinčnikov. (»Life«, Newyork)

za DAME

vse kar novega prinaša Pariz, Berlin in Dunaj v priznani najboljše krojilni in najsolidnejši izdelavi nudi po času prilagojenih cenah konfekcija

PAULIN

Ljubljana
KONGRESNI TRG 5

Naš novi roman

PO TRNJEVI POTI

Po nemškem izvirniku priredila K. K.

5. nadaljevanje

S tleskom je vrgel prt v čoln, ki je v njem stala mladenka, in je še sam skočil vanj.

»Še enkrat pozdravljena, Julija! Želim ti vse najbolje za tvoj rojstni dan!«

Počasi mu je ponudila tresočo se roko, toda v oči ga ni pogledala. In tako sta stala še potlej, ko je mož, ki je bil mladega doktorja Mirka Roettgerja pripeljal, že odveslal. Deklica je še vedno pobesala oči, mladi mož jo je pa začuden opazoval.

Iz tihe zatopljenosti sta se Julija in Mirko predramila šele, ko je mimo prišumela ladja in se je njun čoln nevarno zazibal. Mladi doktor se je glasno in prisrčno zasmel.

»Glej, Julija, kmalu bi se še tebi zgodilo kakor ubogemu prtu, in jaz bi te moral rešiti. Toda povej mi rajši, kaj si počela ti dve leti? Precej si zrastle in nič več nimaš tako ozkega obrazka kakor nekoč. Saj si kar...«

Poklon mu je zastal v grlu, njej je pa rdečica zalila obraz.

»Dve leti sta dolgi,« je rekla in se spet vneto lotila dela. »Odkod pa prihajaš?«

»Boš že potlej izplakovala. Zdaj rajši k meni prisedi. Tako! Pri vas vedno perete. Brez tega si vas sploh ne morem predstavljati. Odkod prihajam? Iz Berlina, to se pravi davi iz Rüdersheima, včeraj pa iz Kölna. In ker sem vas hotel iznenaditi, sem se pripeljal s čolnom, da bi doma ne videli, kdaj bom prišel.«

»Mislim, da te tvoja mati šele za binkošti pričakuje,« je rekla.

»Ze mogoče. Toda meni je Berlin na lepem postal pretesen. Nobenega opravka nisem več imel, zato sem se odpeljal, in kakor vidiš, sem tukaj.«

»In boš za zmerom ostal pri nas?« je vprašala nekam obotavljaje se.

»Mogoče. Materi sem obljubil. To se pravi, če se bodo vrli Andersheimci zanesli na mojo učenost!«

»Ali ne greš najprej domov, da pozdraviš svojo mater?«

»Ne! Tu mi je bolj všeč. Mati me bo že videla. Rajši mi ti kaj povej — kako je kaj pri vas?«

Deklica je spet začela izplakovati perilo.

Po starem kakor zmerom,« je odgovorila. Pri izplakovanju ji je nekaj kapelj priletelo na lase, da so ji v soncu zableščale kakor biseri.

Molče jo je opazoval. Kako svojevrstno dekle je postala »mamzel Izguba!« In kolikšen brezup je zvenel iz njenih besed: »Po starem, kakor zmerom.« Mirku je postalo tesno pri srcu. In to »Po starem« naj ga zdaj čaka — čaka za vse življenje?

»Julija,« jo je zaprosil da bi se otresel svojih misli, »pusti izplakovanje! To bo že služkinja opravila. Saj je strašno! Rajši se veseli mladosti!«

Izenada jo je potegnil k sebi na klopico in jo objel okoli pasu.

»Vselej si me poljubila, kadar sem prišel, ali se še spomniš? In ko sem odhajal, tudi. Danes te moram pa jaz poljubiti za tvoj rojstni dan.«

In preden se je zavedela, kaj se je zgodilo, jo je poljubil na sočna rdeča usta.

Bliskovito se mu je izvila in ga pogledala. V njenih temnih očeh je za trenutek zažarelo, potlej je pa pobesila trepalnice in na obraz se ji je začrtala sovražen izraz.

»Prosimo te, pusti to!« Saj vendar nisi več otrok!« je rekla.

»Ne zameri, mamzel Izguba!« Vstal je in je ročno skočil iz čolna. Potlej se ji je z brega še enkrat globoko priklonil in odšel po stopnicah navzgor.

Samo zato grem, da bo mati brž začela cvreti. Na svidenje, Julija!

riplo svojo mater, pri oknu je pa zelo blede sedela teta Frida in držala v rokah neko pismo.

»Ti, Mirko?« je vzkliknila mati, ko je zagledala sina. »Ravno prav. Bolj o pravem času nisi mogel priti!«

Bežno ga je poljubila, nato ga je pa še zmerom vsa razburjena potegnila pred teto.

»Zdaj ji pa še ti povej, ko meni noče verjeti.«

»Dober dan, teta! Česa že spet ne verjameš?« jo je dobrodušno pozdravil.

»Da je Fricko... tak... tak nepriprav...« je vzkliknila gospa Minka.

»Mirko, usmili se me, usmili se me,« so prosile tetine objokane oči.

»O Fricku ti žal ne morem ničesar povedati, teta,« je rekel mladi zdravnik prijazno. »Povem ti lahko samo to, da sem ga le enkrat samkrat videl od daleč na cesti. Tebi se nemara to čudno zdi, toda v takem velikem mestu, kjer ima vsa kdo svojo pot...«

»Tako težko mi je, Mirko, da se vidva še zmerom izogibljeta drug drugega.«

»Je že tako, teta! Častniki so pač ošabni. Sicer pa tudi morajo biti. Prav za prav pa tega ne delava namerne,« je toplo dodal.

»Nikar se ne delaj, kakor da ne veš, da gospod Adam igra barona!« je vzkliknila gospa Minka s svojo preljubeno odkritosrčnostjo.

»Ženske, gostije, večerje v najboljše lokalih... Čeprav Mirko tega ne ve, Frida, ti pa jaz lahko povem, da je tako! Nikar si ne zapiraj oči pred dejstvi in prvi svoji miljenčki malo trše, sicer se ti bo res še zgodilo, kakor sem ti prerokovala pred osmimi leti, ko se je fant najedel v slaščičarni in ni nič plačal — saj se spomniš, da sem ti takrat rekla, da boš morala zaradi njega še z malho iz hiše?«

»Prosimo te!« je vzkliknila Frida užaljeno. »Nikar ne pogrevaj zmerom teh starih stvari! Sicer pa ne maram več motiti, ker se pač ne bova nikoli razumeli. Veseli me, Mirko, da si prišel, in ti želim veliko uspeha!« se je nato obrnila k mlademu zdravniku in naglo odšla iz sobe, da ne bi nečak in sestra opazila solz, ki so ji bile privrele na oči.

Gospa Minka je gledala za njo.

»Trmasta si, da ti ni para!« je še zavpila za njo.

»Mati, kaj je teta prav za prav hotela?« je vprašal Mirko.

»Kaj je hotela? Denar! Posojilo na hišo!«

»Tako daleč je že?« se je zgrozil.

»In že dolgo! Ze pred dvema letoma sem ji bila na hišo posodila 3000 mark. Frida se strašno boji, da bi ljudje ne izvedeli, kako ji gre. Danes je že spet prišla po novo posojilo. Tako je, da se Bogu smili! Niti toliko nima, da bi lahko skromno gospodinjala. Na vseh koncih in krajih stiska in skoraj že stradala. Služkinjo je dala stran in zdaj mora gospodična Julija pljunuti v roke. Če bi tega dekleta ne imela, bi lahko jedla pri meni, saj bi ji rada dala. Tako pa — mamzel Izguba!« je kakor kakšna princesa.

Mladi doktor se je zasmeljal.

»Ali morebiti dandanašnje princese splakujejo perilo na Renu?«

»No, le ne smeš se prežogajati. Frida mi je pravkar rekla, da bo gospodična odslej hodila v kazino na zabave.«

»Zakaj pa ne bi hodila?«

»Zakaj ne? To bo vendar stalo! Ze samo obleka...«

»Pustiva to... Ali ti teti ne moreš pomagati?«

»Seveda! Rekla sem ji, da ji odkupim hišo; za pametno ceno, kakopak. In kaj misliš, koliko je zahtevala? Smešno! Rekla sem ji, da bo imela prosto stanovanje in pol vrta, toda ona vztraja pri svo-

jem. Tega pa nikakor ne smem pustiti, da bi hiša prišla v tuje roke,« je vzdihnila Minka. »Ko je pa kakor nalašč zate. In tu okoli stanuje toliko imenitnih ljudi. Zadovoljila bi se kvečjemu, če bi jo kupil naš sosed gospod Krautner.«

Umolknila je.

»Poročiti se boš moral, Mirko! Neporočenega zdravnika nihče kaj ne upošteva. Zato je prav, da si omisliš ženo!«

Mladi mož se je glasno zasmeljal.

»Mati, ali veš, kaj mi je zdajle prvo?« je vzkliknil. »Zajtrk!«

»Na je Fricko... tak... tak nepriprav...« je vzkliknila gospa Minka.

»Mirko, usmili se me, usmili se me,« so prosile tetine objokane oči.

»O Fricku ti žal ne morem ničesar povedati, teta,« je rekel mladi zdravnik prijazno. »Povem ti lahko samo to, da sem ga le enkrat samkrat videl od daleč na cesti. Tebi se nemara to čudno zdi, toda v takem velikem mestu, kjer ima vsa kdo svojo pot...«

»Tako težko mi je, Mirko, da se vidva še zmerom izogibljeta drug drugega.«

»Je že tako, teta! Častniki so pač ošabni. Sicer pa tudi morajo biti. Prav za prav pa tega ne delava namerne,« je toplo dodal.

»Nikar se ne delaj, kakor da ne veš, da gospod Adam igra barona!« je vzkliknila gospa Minka s svojo preljubeno odkritosrčnostjo.

»Ženske, gostije, večerje v najboljše lokalih... Čeprav Mirko tega ne ve, Frida, ti pa jaz lahko povem, da je tako! Nikar si ne zapiraj oči pred dejstvi in prvi svoji miljenčki malo trše, sicer se ti bo res še zgodilo, kakor sem ti prerokovala pred osmimi leti, ko se je fant najedel v slaščičarni in ni nič plačal — saj se spomniš, da sem ti takrat rekla, da boš morala zaradi njega še z malho iz hiše?«

»Prosimo te!« je vzkliknila Frida užaljeno. »Nikar ne pogrevaj zmerom teh starih stvari! Sicer pa ne maram več motiti, ker se pač ne bova nikoli razumeli. Veseli me, Mirko, da si prišel, in ti želim veliko uspeha!« se je nato obrnila k mlademu zdravniku in naglo odšla iz sobe, da ne bi nečak in sestra opazila solz, ki so ji bile privrele na oči.

Gospa Minka je gledala za njo.

»Trmasta si, da ti ni para!« je še zavpila za njo.

»Mati, kaj je teta prav za prav hotela?« je vprašal Mirko.

»Kaj je hotela? Denar! Posojilo na hišo!«

»Tako daleč je že?« se je zgrozil.

»In že dolgo! Ze pred dvema letoma sem ji bila na hišo posodila 3000 mark. Frida se strašno boji, da bi ljudje ne izvedeli, kako ji gre. Danes je že spet prišla po novo posojilo. Tako je, da se Bogu smili! Niti toliko nima, da bi lahko skromno gospodinjala. Na vseh koncih in krajih stiska in skoraj že stradala. Služkinjo je dala stran in zdaj mora gospodična Julija pljunuti v roke. Če bi tega dekleta ne imela, bi lahko jedla pri meni, saj bi ji rada dala. Tako pa — mamzel Izguba!« je kakor kakšna princesa.

Mladi doktor se je zasmeljal.

»Ali morebiti dandanašnje princese splakujejo perilo na Renu?«

»No, le ne smeš se prežogajati. Frida mi je pravkar rekla, da bo gospodična odslej hodila v kazino na zabave.«

»Zakaj pa ne bi hodila?«

»Zakaj ne? To bo vendar stalo! Ze samo obleka...«

»Pustiva to... Ali ti teti ne moreš pomagati?«

»Seveda! Rekla sem ji, da ji odkupim hišo; za pametno ceno, kakopak. In kaj misliš, koliko je zahtevala? Smešno! Rekla sem ji, da bo imela prosto stanovanje in pol vrta, toda ona vztraja pri svo-

čutil domačega. Našel je še vse tako, kakor je bilo, ko je odhajal od doma. Ko je med staro šaro nazadnje le našel police, je tiho zamrmral predse:

»Kaj drugega bi bilo boljše, toda za začetek bo tudi to dobro. Kasneje, ko se bom moral poročiti, kakor pravi mati, bom pa menda že dobil novo pohištvo...«

Izenada je utihnil. Vrata podstrešne sobice so lahno zaškripala in ko se je hitro obrnil, je videl, kako so se spet počasi zaprla.

»Kaj mar straši?« je vzkliknil.

Hitro je skočil k vratom in pritisnil na ključavnico. Ni se podala; nekdo jo je tiščal k sebi. Tedaj se je z vso močjo uprl v vrata — in uzrl Julijo pred seboj.

»Ti?« je vzkliknil začudeno. »Kaj se greš še zmerom skrivati?«

»Pojdi! Prosim te!« je zmedeno zaprosila.

Toda on ni šel.

»Zanima me, kaj počneš tu gori,« je rekel in stopil čez prag. Potlej je osupel utihnil.

V kotu podstrešne sobice je opazil slikarske priprave in na mizi poleg naspol zastrtega okna je zagledal majhne skatlice. Vzel je eno v roko in si jo ogledal. Julija je bila z večjo roko naslikala nanjo letečega goloba z majhnim pisemcem na modrem traku, privezanem okoli vratu.

Pogledal je najprej goloba, potlej pa mladenko, ki je blede stala pred njim in si grizla ustnice.

»Niti slutil nisem, Julija, da znaš slikati,« je spregovoril. »Povej mi za božjo voljo, kako da si se lotila takšnega enoličnega opravila? In za koga to delaš? Ali teta ve?«

»Nihče ne ve! Tudi ti o tem ne smeš ničesar vedeti. Prosim te, Mirko, pozabi kaj si videl!«

»Nikar ne bodi tako žalostna. Julija!« jo je zaprosil. »Mislim, da se od prej lahko veš, da sva si bila zmerom dobra tovariša. Ali sem ti morebiti kdaj zatožil? Po pravici ti povem, da sem zelo vesel, ko vidim, da se ne pečaš samo s spletkovanjem perila. Samo tega ne razumem, kako da si se ravno na ta kšno le slikarstvo spravila. Ali si mar z njim služiš denar? In kje si se naučila slikanja? — Najbrže imaš še kakšne druge slike. Pokaži mi jih! Prosim te!«

Hlastnil je po stari usnjeni mapi, ki je iz nje gledal risalni papir.

»Pusti to!« mu je ježno kriknila in udarila z nogo ob tla. »To so samo igrice,« je pristavila, »brezkoristne, kakor jaz sama. Nekeč sem za Božič podarila takšno sličico teti, pa me je samo oštela... Kdo me je naučil? Kdo neki? Saj se vendar nisem nikjer učila. Tole tukaj!« in zaničljivo je pokazala na skatlice, »to delam kar tako... za zabavo,« je dejala in prekrizala roke.

»Nekaj te bom vprašal, Julija,« je rekel mirno mladi mož. »Zato slikaš, da si kaj zaslužiš, ne? Toda za koga potrebuješ denar, to mi povej!«

»Za koga drugega kakor zase.«

»Bojim se, da...«

»O le nikar se ne boji!« je vzkliknila in v očeh se ji je zablistalo.

»Toda zdaj moram nesti perilo večerjo.«

»Pravi! Grem pa s teboj. Oprosti, da sem te nadlegoval.«

V njegovem glasu je moralo nekaj biti, kar jo je omečalo.

»Nikar ne bodi hud, Mirko!« ga je iznenada zaprosila in mu ponudila roko, ne da bi ga bila pogledala.

Sočutno jo je prijel za obe roki.

»Uboga mala, mamzel Izguba!« To je bil prav tisti iskren glas, ki ji je nekoč še otroku govoril:

»Nikar ne jokaj, Julija! Rajši je!«

Deklici je rdečica zalila obraz.

»Julija,« je rekel Mirko tiho in jo privel k sebi.

In njena lepa črnolasa glavica se je iznenada znašla na njegovih prsih.

»Vem, da nisi imela nič dobrega vsa ta leta, Julija. Toda zdaj, ko sem se vrnil, mi moraš povedati vse, prav vse, kar te teži. Ali si slišala? Ne maram, da bi bila v najlepših letih tako žalostna. Saj imaš še vedno nekoga kakor takrat, ko sem odšel v Göttingen, nekoga, ki mu lahko vse zaupaš in vse potožiš.«

Čokoladna torta

Tako zdaj pa previdno jejte in pazite na svoje obleke!

Čemu toliko skrbi in strahu, ko pa je vse tri matere že davno poučila modra teta da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

da

SMRT PLEŠAVOSTI! „MORANA“ PRAVO ČUDO!

MORANA JE USAVRŠENA ODPRAVI PRHLJAJ, EKCEME, JAČI IN HRANI LASIŠČE. TAKOJ USTAVI IZPADANJE LASIŠČE PORASTEJO TUDI NA PLEŠASTOM MESTU. CENA STAKLENICE PO POVZETJU DIN 40.- POŠTNA DIN 7.-

MODERNA KOZMETIKA - SPLIT

MORANA DIPLOMIRANA V LONDONU. OF GRAND PRIX IN ZLATO KOLAJNO

Cene našim nalim
oglasom so zmerne in
času primerne!

Teta se je proti večeru vrnila od doktorjevih. Hodila je počasi in njena hoja je izdajala morečo skrb, ki ji je razjedala duha. V zraku je vse dehtelo in hiše, drevesa in vrtove so žareli v škrlatu zahajajočega sonca. Frida vsega tega ni videla. Misli je samo na to, kje bo dobila denar. Zda je zagledala Julijo. Deklica je stopala prožno in hitro in kljub slabo sešiti obleki si pod njo uganil njeno lepo vitko postavbo. Le kaj ji je? Skoraj plesala je po cesti, da so jo ljudje kar debelo gledali.

ARTIST BUX

VELIK ROMAN
IZ CIRKUŠKE
GA ŽIVLJENJA

Napisal Hans Possendorf

Za pravilne odgovore na vprašanja, nanašajoča se na razplet tega romana, razpisuje uredništvo „Družinskega tednika“ 12 denarnih nagrad v skupnem znesku 2500 din

28. nadaljevanje

Dan po Bramovi smrti — pisali so 8. januarja, torej dva dni pred Buxovo razpravo — so državnemu pravniku javili, da bi stari indijski čuvaj, ki je bil nekaj časa zaprt zaradi Buxove zadeve, takoj rad govoril z njim. Državni pravnik ga je seveda sprejel. Dakje je vstopil, skromno pozdravil in položil pred presenečenega državnega pravnika debelo knjigo. Le-ta mu je porinil stol in ko je stari Indijec sedel, ga je vprašal:

»No, kaj mi imate povedati? Ali znate nemški?«

»O da, prav dobro,« je zatrdel Indijec s tresočim se starčevskim glasom. »Jaz bil dva in petdeset let skupaj z nemškimi ljudmi. Dobro nemški razumeti in govoriti.«

In nato je jel pripovedovati dolgo povest, tako strahotno in nenavadno, da državni pravnik ni vedel, ali bi mu jo verjel ali ne. Toda Dakje je zatrdil, da lahko svoje navedbe s prisego podkrepil. pa tudi slonov dnevnik, ki ga je prinesel s seboj, bo potrdil njegovo izpovedbo.

Se tisti večer se je bralo v časopisih, da je razprava proti dr. Willibaldu Buchsbaumu preložena, ker so odkrili v njegovi zadevi docela nove smeri. Več pa časopisi sami niso mogli dognati.

V pisarni državnega pravdnika so se drugi dan trije gospodje ukvarjali s slonovim dnevnikom: neki nemški profesor iz orientalskega seminarja, neki indijski študent in sodni kemik. Prva dva gospoda nista imela težkega dela, saj jima ni bilo treba prevesti vse knjige, temveč le nekaj mest, ki jih je označil Dakje, in za preizkušnjo še par vrstic na drugih straneh. V treh urah je bil prevod gotov. Kemik je imel pa bolj sitno in dolgotrajno delo, toda naposled je potrdil, da so označeni vpisi res stari več let, drugi pa več mesecev, kakor je zatrdel Dakje, in da o poznejšem vstavljanju ne more biti govora.

Tri dni pozneje, 12. januarja popoldne je prišel k Buxu v celico državni pravnik in mu je sporočil veselo novico, da je ustavil sodni postopek proti njemu. Že pred dvema dnevoma, takoj po prevodu slonovega dnevnika in po kemikovi ugotovitvi, so Buxu povedali čudno in strahotno novico

o Dakjevi izpovedi. Ko se je Bux nekoliko opomogel od prve osuplosti, je z raznimi opombami še celo izpopolnil na nekaterih mestih pomankljivo Dakjevo izpovedbo.

Toda najprej je hotel Bux govoriti z Dakjem. Starec ga je že pričakoval v jetniški čakalnici. Molče sta se peljala v hotel, kjer je imel Bux prenočiti. Tam mu je moral Dakje vse še enkrat natančno ponoviti. Ob koncu svojega pripovedovanja se je stari Indijec sklonil, poljubil Buxu roko in tiho dejal:

»Oprostite, gospod, da sem ga imel rajši kakor katerega koli človeka — rajši celo kakor vas!«

Bux mu je stisnil roko: »Iz vsega srca ti odpustim, Dakje, stari-na draga! Pač nihče na svetu bolje ne razume tvojega molka kakor jaz.«

Tedaj je potrkalo na vrata; vstopil je natakari in izročil Buxu štiri posetnice časnikarjev, ki bi bili radi takoj govorili z njim. Na enem izmed belih lističev je Bux prebral ime Otona Kroldta.

Namršil je čelo in pomislil: »Le kje so ti ljudje zadevo zavohali? Najbrže so že večerni časopisi objavili, da je sodni postopek ustavljen! In kako hitro so iztaknili moj hotel!«

Že je hotel natakariju naročiti, da ne mara nikogar sprejeti. Toda takoj nato se je spomnil, da je zanj pač najboljša, če se njegova zadeva kolikor mogoče hitro docela razjasni, da bo ves svet vedel, kaj in kako se je vse to zgodilo.

»Dajte temu staremu možu lepo sobo! In potem pripeljte gospode k meni! Če so medtem prišli še drugi, naj še oni vstopijo!«

Še enkrat se je obrnil k Dakju: »Tako, Dakje, le dobro se spočij! Jutri zjutraj se bova pa skupaj odpeljala v M. Saj ostaneš pri meni do smrti, kajne?«

Prijazno je stisnil Dakju zgubano roko, ne sluteč, da je bilo to poslednjič.

Pogovor s časnikarji je trajal skoraj tri ure. Preden pojde spat, je hotel Bux še enkrat pogledati k Dakju, toda na pragu njegove sobe je prestrašen odskočil: Dakje se je bil obesil...

Bux je brž telefoniral na stanovanje državnega pravdnika.

»Ne čudim se,« mu je odgovoril le-ta. »Ubogi starec pač ni mogel prenesti smrti svoje ljubljene živali. Morda ga je tudi kes grizel.«

»Ali lahko vseeno jutri odpotujem v M?« je vprašal Bux. »Čez dva dni bom tako že nazaj že zaradi Dakjevega pogreba. Če me boste torej še potrebovali zaradi zasliševanja...«

»Le mirno odpotujte, gospod doktor, saj Dakjeva smrt vaše zadeve nič ne spremeni!«

Časopisje se je spet izkazalo s svojo naglico. Ko se je Bux drugi dan v brzovlačku peljal proti M., je že lahko čital v listih izčrpana poročila. Tudi njegovi sopotniki so bili zatopljeni v branje, njih zamaknenost je le sem in tja prekinila kaka razburjena opazka o nezaslišani Buchsbaumovi aferi. Seveda ni nihče niti slutil, da sedi pravi dr. Willibald Buchsbaum v njihovem oddelku. Poročila, ki ga je Bux pravkar pričel čitati, se je glasilo:

SENZACIONALEN PREOBRAT V BUCHSBAUMOVU AFERI!

Sodni postopek ustavljen!

Dr. Buchsbauma so že izpustili iz zaporu, ker je prišlo na dan, da je popolnoma nedolžen

Trikratni morilec — slon!

Dr. Buchsbaum je nedolžen! Ta novica se je večerja kakor blisk razširila po Berlinu. Toda šele danes lahko našim čitateljem pojasnimo skrivnost tih zločinov, skrivnost, ki se je bolj zapletena ne bi mogel človek izmisliti. V vseh treh zadevah, kajti toliko jih je bilo, čeprav je bila obtožba naperjena samo v zadnji, je pravi morilec 107 let stari slon dr. Buchsbauma. Samo Indijec, slonov čuvaj, je vedel za to skrivnost. Šele ko je pred nekaj dnevi slona zadel kap, je njegov paznik Dakje izdal resnico. Vzrok, da je toliko časa molčal, je bila najbrže njegova neizmerna ljubezen do njegovega varovanca, ljubezen, ki ni pri indijskih živalskih paznikih nič nenavadnega.

Dakje se je bal, da bi slona ubili, ako bi zvedeli, kako nevaran je. In res je navada po cirkusih, da žival, ki je ubila katerega človeka, zaradi varnosti največkrat takoj pobijejo. Neki znani cirkuški ravatelj je v takem primeru vsako na videz še tako zanesljivo žival ustrelil. Toda tudi če starega slona ne bi pobili, bi se moral Dakje ločiti od njega, saj bi mu ga gotovo vzeli in ga oddali v kak žival-

Koliko stane Solea-kožna nega?

Dnevni strošek se sploh ne da izraziti — tako malenkostna je vsotica za razumno in smotrno kožno nego. Dobite celo mnogo dražja toaletna mila, toda samo Solea milo z aktivnim lecitinom je znanstveno tako sestavljeno, da na najprimernejši način dopolnjuje Solea kremo.

Pri tem pa to ni nikaka „grenka medicina“, ne, to je nasprotno čudovito lepo in trajno dišeče toaletno milo, ki daje izredno obilno peno in temeljito čisti.

In Solea krema s kolesterolom, ki krepi kožo? Poskusite! Ena sama velika doza zadostuje tudi pri največji uporabi (masaža celega telesa po kopeli!) za več tednov. Mlada, napeta in voljna koža — ali morda vaše zdravje ni vredno tega malega izdatka?

SOLEA
Milo in krema

ski vrt. In ločitve od najljubšega, kar je imel na svetu, bi stari indijski paznik ne bil preživel.

Šele iz primerjanja Dakjevih izpovedi in pripomb dr. Buchsbauma lahko docela razjasnimo vse tri zločine. Kaj vemo prav za prav o duševnem življenju slonov, teh najskrivnostnejših živali? Vemo le to, da je marsikateri od njih zelo pameten, skoraj bi rekli premeten. Vemo, da občutijo včasih neuteleljene simpatije ali sovraštvo do nekaterih ljudi, vemo, da žalivne in draženja čisto leta in leta ne pozabijo in da si žalilce neverjetno dobro zapomnijo. Vemo, da imajo poseben nos za to, kateri ljudje so njihovim gospodarjem in paznikom naklonjeni in kateri so jim sovražni. Prav tako nam je znano še to, da slon čisto napada iz zasede, od zadaj; pri tem teče mimo žrtve, na videz v drugo smer, toda ko nato jo od zadaj pograbi z rilcem, zavihti v zrak in trešči ob tla. Vsak paznik slonov ve, da mora skrbno skrivati ključ od ključavnice, s katero zapira v hlevu verige, ki priklepajo slone za noge k tlom. Ako slon najde ključ, si sam odklene verige in se tako osvobodi. Da, večkrat se je v cirkusih celo pripetilo, da paznik ukradenega ključa še najti ni mogel, ker so ga prebrisane živali z rilci podajale drugi. Naposled paznik ni mogel več uganiti, kateri slon ga pravkar ima, in ali ni celo nekje v slami zakopan, ali pa skrit pod enim izmed neštetihi debelih, usnjatih podplatov...

Šele kdor vse to ve, bo lahko kolikor toliko razumel, kar vam bomo zdaj povedali.

Vegova zadeva

Klovni Willy Bux (dr. Willibald Buchsbaum) je novembra leta 1923. nastopal s svojimi živalmi v nekem cirkusu v New-Orleansu v državi Mississippi. V istem cirkusu je služil tudi neki artist, Vega po imenu. Vegova ljubimka, neka nenavadno lepa Indijanka, je pisarila Buxu ljubezenska pisma, toda Bux ji ni odgovarjal. Nekeč je pa Vega zasačil svojo ljubico prav pri sestavljanju novih srčnih izlivov, naslovljenih na Buxa; osleparjeni ljubimec je seveda ves besen stekel v slonov hlev, kjer se je prav tedaj mudil Bux.

Konec prihodnjič

Nagradni natečaj za odgovore na 4 vprašanja o razpletu romana »Artist Bux« je potekel 16. t. m. Uredništvo je dobilo več sto odgovorov in jih zdaj natanko pregleduje in klasificira. Ker je to delo zelo zamudno in zahteva veliko vestnost, ne moremo še v tej številki objaviti rezultata natečaja in ga najbrže še tudi v prihodnji številki ne bomo mogli. Vsekako bodo pa najkasneje v začetku oktobra naši čitatelji vedeli, katerim izmed njih so pravilni odgovori na vsa naša vprašanja prinesli nagrade. **UREDNIŠTVO**

Izšla je knjiga

Dr. Ljubomira Živkovića

Bolezni nog sodobnega človeka

Knjiga popisuje in pojasnjuje na poljuden način kronična obolenja nog, razširjenost žil in hemoroidov, oteklino, rane, vnetje žil in kože, kakor tudi napake stopal. V njej so objavljene tudi najnovejši uspehi sodobne medicine pri zdravljenju teh skoraj neozdravljivih bolezni. Knjiga je ilustrirana s slikami posameznih bolezni. Naroča se pri piscu Dr. Živković-u, Beograd, Terazije 45, tel. 30-270, za ceno din 30.— Pri nakazilu denarja v naprej, poštne prosto.

Knjižna založba tiskarne Merkur d. d.

v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23a

opozarja na naslednje knjige svoje založbe:

Dr. I. Matko — PERKUSIJA IN AVSKULTACIJA	120—
Dr. Vidmar M. — MOJ POGLED NA SVET	100—
Dr. Vidmar M. — OSLOVSKI MOST	100—
Claude Anet — ARIJANA, roman, vezano	30—
Conan Doyle — POZNA OSVETA, roman, vezano	24—
Gabršček A. — GORIŠKI SLOVENCI I. del	80—
Kreft — V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, roman, vezano	24—
Rehar R. — PESMI O KRALJEVICU MARKU, broširano	20—
Rehar R. — POPOTOVANJE PO ZVEZDI VEČERNICI, broš.	12—
Spicar J. — MARTIN NAPUHEK, igra, broš.	10—
Vachek E. — KRI NE KLICE PO MAŠČEVANJU, broš.	48—
vez.	54—
Ivo Šorli — IZBRANI SPISI, obstoječi iz šestih knjig, broš.	230—
vez.	320—

Mala knjižnica — Jurčič: SOSEDOV SIN — Dr. B. Škerlj: CLOVEK — Beecher-Stowe: KOČA STRICA TOMA — Goethe: EGMONT — Horatius Flaccus: PESMI — Storm: JEZDEC NA SERCU — Jan Neruda: MALOSTRANSKE POVESTI. Vsak zvezek stane broširan din 15—, vezan 20—

Na vse gornje cene dovolimo onim naročnikom, ki se sklicujejo na naš oglas v »Družinskem tedniku«, 20odstotni popust.

MALI OGLASI

DO 5000 DINARJEV MESEČNO (tudi kot postransko delo) lahko zaslužijo oni, ki prevzamejo za svojo banovino našo samostojno podružnico za dobavo in obračun. Kaveja ni potrebna! Posebno znanje ni potrebno; zato so bivališče, prostori in poklic postranska stvar! Zanesljivi interesi naj se samo pismeno javijo pod št. 45.305. Ponudbe posreduje dalje Publicitas d. d., Zagreb, Illica 9.

TEČAJI NEMŠČINE v Delavski zbornici, Večerni za odrasle, dnevni za mladino. Začetni, nadaljevalni in konverzacijski tečaji. IV. stopnišče, pritičje, levo. (Iz Čopove ulice, pred kavarno.)

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA - STARI TRG 9

Velika izbira vsakovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, lepljmerov, barometrov, barometrov, hygrometrov, t. d. Raznovrstne ure, zlatina in srebro. — Ceniki brezplačno.

Prilika

ugodnega nakupa Hubertus perilo — obleke — za šolarje

Presker

Sv. Petra c. 14

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s **KURIVOM** pri trdki

RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom

LJUBLJANA VII.

Sv. Jerneja cesta 25

TELEFON 2708

Prvi poskus stalni odjem

Manufakturo

vseh vrst za perilo, posteljino itd. in blago

za obleke, plašče, suknje, najnovejše vzorce v ogromni izbiri dobro in poceni kupite vedno

v manufakturni trgovini

NOVAK

Ljubljana, Kongresni trg 15

pri nunski cerkvi